

**Diagnoza implementacji kompetencji kluczowych
w kontekście potrzeb, uwarunkowań lokalnych
i regionalnych oświaty
oraz rynku pracy**

**Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Józefa Nojego
w Czarnkowie**

Opracowanie: Jan Palacz

Czarnków 2010

Copyright © by Dolnośląska Szkoła Wyższa
Wrocław 2010

SZKOŁA KLUCZOWYCH KOMPETENCJI. Ponadregionalny program rozwijania umiejętności uczniów szkół ponadgimnazjalnych Polski centralnej i południowo – zachodniej” realizowany jest w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.3 Poprawa jakości kształcenia: Poddziałanie 3.3.4 Modernizacja treści i metod kształcenia

Publikacja dystrybuowana jest bezpłatnie

LIDER PROJEKTU

Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

20-209 Lublin, ul. Mełgiewska 7-9

tel./fax +48 817491777

email: Sekretariat@wsei.lublin.pl

PARTNER PROJEKTU

Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu

53-609 Wrocław, ul. Wagonowa 9

tel./fax +48 713561538

email: skk@dswe.pl

Spis treści

I. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY	
– Położenie geograficzne	5
– Krótki opis bazy dydaktycznej	6
– Charakterystyka uczniów szkoły	9
– Charakterystyka kadry pedagogicznej	13
– Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu kompetencji kluczowych i zawodowych	15
II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE	
1. Efekty kształcenia:	
– Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości	16
– Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej i przedmiotów matematyczno-przyrodniczych	19
– Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki ...	24
– Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych	26
2. Kompetencje zawodowe uczniów i absolwentów	28
3. Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe	32
III. RYNEK PRACY	
– Regionalny i lokalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych szkoły	32
– Kompetencje kluczowe a rynek pracy	36
IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH	
– Prognozy demograficzne	43
– Współpraca szkoły z zakładami pracy	44
– Działania związane z doradztwem zawodowym	46
V. WNIOSKI I REKOMENDACJE	48

I. II. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY

Położenie geograficzne

Powiat czarnkowsko-trzcianecki położony jest w północnej części województwa wielkopolskiego. Mieszka w nim około 90 000 osób. Zajmuje powierzchnię 1808 km² i jest drugim pod względem wielkości w województwie wielkopolskim. Obejmuje 8 gmin: jedną miejską – Czarnków, trzy miejsko-wiejskie: Trzciankę, Krzyż Wielkopolski i Wieleń, oraz cztery wiejskie: Czarnków, Drawsko, Lubasz i Połajewo. Teren powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego jest wyjątkowo urozmaicony i bogaty w walory przyrodniczo-krajobrazowe. Ponad połowę powierzchni zajmują lasy (52%). Siedzibą powiatu jest miasto Czarnków, liczące na koniec lutego 2010 r. – 11 553 mieszkańców. Czarnków, położony na skraju urokliwej Puszczy Noteckiej, jest lokalnym centrum, skupiającym najważniejsze urzędy i instytucje o zasięgu lokalnym (Urząd Miasta, Urząd Gminy, Starostwo Powiatowe, szpital powiatowy, banki, liczne szkoły itd.).

Miasto w stosunku do swojej wielkości stanowi istotny ośrodek przemysłowy, turystyczny i kulturalny regionu. Głównymi źródłami dochodów mieszkańców jest praca w miejscowych firmach i usługach, szkolnictwie oraz różnego rodzaju administracji. Czarnków wypada pozytywnie na tle innych miast również w tak istotnych zagadnieniach, jak choćby w klasyfikacji dotyczącej liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, czy w dochodach własnych gminy na 1 mieszkańca.

Czarnków jest położony na granicy mezoregionów fizyczno-geograficznych: Pojezierza Chodzieskiego i Kotliny Gorzowskiej w jej mikroregionie Dolinie Dolnej Noteci. To korzystna lokalizacja, ale naturalnie ogranicza dalszy rozwój miasta w tych formach terenowych. Mezoregion Pojezierza Chodzieskiego charakteryzuje się krajobrazami młodogłacjalnymi równin i wzniesień morenowych – krajobrazami niezwykle atrakcyjnymi pod względem przyrodniczym i kulturowym dla turystyki i rekreacji. Szczególnie atrakcyjne są wały moren spiętrzonych, które występują na krawędzi wysoczyzny morenowej tuż nad Czarnkowem. Odległości drogowe do ważniejszych dużych miast wynoszą: Piła – 36 km, Poznań – 70 km.

Teren powiatu to miejsce przecięcia ważnych szlaków komunikacyjnych. Na osi z południa na północ, tj. od Poznania do Bałtyku, oraz na osi z zachodu na wschód, tj. trasa Kostrzyn n/Odrą – Gorzów Wlkp. – Piła. Oprócz tego krzyżują się tu linie

tranzytowe kolejowe, które przebiegają przez Krzyż Wlkp. i Trzcieńkę do Piły oraz dziś bardziej uczęszczana z Poznania do Szczecina. W starożytności przebiegało tędy jedno z odgałęzień rzymskiego szlaku bursztynowego.

Główną rzeką regionu jest Noteć, na której znajdują się trzy mosty: w Czarnkowie, Drawsku i Wieleniu, natomiast we wsiach Ciszkowo i Walkowice działają przeprawy promowe. Rozległe kompleksy leśne są bogate w wiele rzadkich gatunków roślin i zwierząt, runo leśne, trasy turystyki pieszej oraz rowerowej i nie tylko. Jest tu kilkadziesiąt jezior, kilka rzek, mnóstwo strumyków, są wreszcie malownicze wzgórza i doliny, wąwozy, jary, wszystko to, co natura może stworzyć. O wyjątkowej urodzie regionu decydują Puszcza Notecka, Drawieński Park Narodowy, „Szwajcaria Czarnkowska” i Dolina Noteci. Region ten to także prawdziwa atrakcja dla wędkarzy i amatorów sportów wodnych. Urokliwe kościółki wiejskie, małe dworki razem ze stylowymi pałacami zachwycają każdego swoją niepowtarzalną urodą. Powiat posiada bardzo rozwinięte instytucje i zakłady pomocy społecznej, opieki zdrowotnej oraz wiele instytucji kultury i jednostek działających na rzecz oświaty, zarówno samorządowych, jak i prowadzonych przez inne podmioty gospodarcze.

Krótki opis bazy dydaktycznej

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Czarnkowie jest jednostką organizacyjną powiatu czarnkowsko-trzcieńskiego. W skład szkół i placówek oświatowych powiatu wchodzi:

- 1) Liceum Ogólnokształcące im. Janka z Czarnkowa w Czarnkowie,
- 2) Liceum Ogólnokształcące im. m. jra Henryka Sucharskiego w Krzyżu Wielkopolskim,
- 3) Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Trzcieńce,
- 4) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Józefa Nojego w Czarnkowie,
- 5) Zespół Szkół Specjalnych w Gębicach,
- 6) Zespół Szkół Technicznych w Trzcieńce,
- 7) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Henryka Sienkiewicza w Trzcieńce,
- 8) Zespół Szkół im. Stanisława Staszica w Białej,
- 9) Zespół Szkół w Krzyżu Wielkopolskim,
- 10) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czarnkowie,
- 11) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krzyżu Wielkopolskim,
- 12) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Trzcieńce,
- 13) Centrum Edukacji Zawodowej w Czarnkowie.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Józefa Nojego (ZSP) uzyskał obecną nazwę 1 września 2002 roku w wyniku przekształcenia Zespołu Szkół Zawodowych im.

Józefa Nojego, który powstał 30 maja 1975 roku, bez jednoznacznego swojego początku wobec różnych zmian organizacyjnych szkolnictwa zawodowego, w tym rolniczego w mieście. Bazę dla ZSZ stanowiła szkoła wybudowana w 1972 roku dla 300 uczniów przy ulicy Chodzieskiej. Kolejno Zespół przejął obiekty przy ul. Kościuszki wraz z zadaniem prowadzenia dotychczasowego Zespołu Szkół Rolniczych i Szkoły Zasadniczej dla Młodocianych Pracowników. Zadanie powyższe zgodnie z potrzebami rynku pracy jest kontynuowane do dziś.

Szkole nadano sztandar i imię Józefa Nojego 5 marca 1976 roku. Patron szkoły – wybitny sportowiec, reprezentant Polski, olimpijczyk pochodzący z tych terenów, stracony w Oświęcimiu, jest właściwym wzorcem do kształtowania postaw prospołecznych, patriotycznych i obywatelskich wśród młodzieży. Bezcenne dla sportu polskiego pamiątki Szkolnej Izby Pamięci służą kolejnym pokoleniom młodzieży i innym szkołom mającym tę postać za swego patrona. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych posiada logo z czasów szkoły mechanicznej. Ma też własne tradycje, wiele osiągnięć organizatorskich i uczniowskich w różnych przedsięwzięciach, konkurach, olimpiadach i sporcie, w tym dla niepełnosprawnych. ZSP był i jest nadal organizatorem znacznej części zmagañ powiatowych szkół, imprez o randze regionalnej oraz wojewódzkiej. Przed rokiem 2000 szkoła obejmowała swoją nauką blisko 2800 uczniów i słuchaczy.

Powiat po swoim powstaniu dokonał nowatorskiej reorganizacji „ogromnej szkoły” na rzecz: Zespołu Szkół Zawodowych, Zespołu Szkół Specjalnych w Gębicach oraz Centrum Kształcenia Praktycznego w Czarnkowie. Szkoła utworzyła od 1 września 2000 roku wraz z powiatem Zespół Szkół Specjalnych w Gębicach, a wcześniej zasłynęła tym, że prowadziła dwa eksperymenty pedagogiczne pod nadzorem MEN w ramach szkolnictwa specjalnego dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Eksperymenty zakończono pomyślnie wpisaniem do rejestru zawodów przez MEN.

Przy ZSP znajduje się internat, a w bezpośrednim sąsiedztwie inna jednostka organizacyjna powiatu – Centrum Edukacji Zawodowej, które na dziś posiada: CKP, gospodarstwo pomocnicze i powiatowy ODDZ. CEZ jest jednostką przekształconą z CKP powstałego na mocy uchwały Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z 3 października 2000 r. Przyjazne zrozumienie funkcjonowania na jednym terenie obu jednostek oświatowych powiatu, kierownictw, rad pedagogicznych i pełna akceptacja wobec wspólnych działań stanowi tradycję szkoły. Innym z nowatorskich działań w tym okresie było powołanie w szkole dla potrzeb powiatu pierwszych pięciu nauczycieli – doradców.

ZSP im. J. Nojego w Czarnkowie został wyróżniony Złotym Medalem za Zasługi dla Rzemiosła Wielkopolskiego oraz Złotą Odznaką za Zasługi dla Rzemiosła Polskiego, posiada wraz z CEZ ośrodek egzaminacyjny OKE w głównych zawodach nauczanych w szkole, **„Znak Jakości Interkl@sa” oraz certyfikat jakości „Szkoła przedsiębiorczości”, ponadto jest czterokrotnym laureatem ogólnopolskiego „Dnia Przedsiębiorczości”.**

Obecnie w skład Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych wchodzi następujące szkoły:

- 1) Zasadnicza Szkoła Zawodowa,
- 2) Technikum,
- 3) Technikum Uzupełniające,
- 4) Szkoła Policealna,
- 5) Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące,
- 6) Zasadnicza Szkoła Zawodowa dla Dorosłych.

Absolwenci szkół ponadpodstawowych mogą kontynuować naukę w klasach szkół ponadgimnazjalnych dla dorosłych odpowiedniego typu.

Zasadnicza Szkoła Zawodowa na podbudowie gimnazjum prowadzona może być dla:

- 1) młodzieży, w tym w klasach dla dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim;
- 2) młodocianych pracowników, w tym w klasach dla dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim;
- 3) dla dorosłych w trybie zaocznym; w cyklu 2–3 letnim.

Technikum (czteroletnie) na podbudowie gimnazjum prowadzi kształcenie w zawodach (technik): ekonomista, handlowiec, mechanik, technologii drewna, żywienia i gospodarstwa domowego, elektryk, elektronik, informatyk, budownictwa, logistyka, mechatronik, od 1 września 2010 roku również w zawodach: technik rolnik oraz technik organizacji reklamy.

Technikum uzupełniające po Zasadniczej Szkole Zawodowej kształci w zawodach (technik): mechanik, technologii drewna, handlowiec, żywienia i gospodarstwa domowego, a od 1 września 2010 roku również w zawodzie technik rolnik.

Szkoła Policealna prowadzona jest dla dorosłych w zawodach (technik): informatyk, bezpieczeństwa i higieny pracy, organizacji usług gastronomicznych, administracji, budownictwa, logistyka, usług pocztowych i finansowych, prac biurowych, a od 1

września 2010 roku również w zawodach: technik rolnik, technik usług kosmetycznych oraz technik organizacji reklamy.

Ponadto Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych organizuje kursy dla dorosłych i młodzieży. Krótki opis bazy dydaktycznej

Budynki szkoły zlokalizowane są na obrzeżach miasta przy jednej z głównych dróg prowadzących do miejscowości Piła. Szkoła ma w zarządzie ponad 4 ha terenów, w tym 1,3 ha terenów zielonych oraz 0,98 ha boisk sportowych, z boiskami do piłki koszykowej i piłki ręcznej, gdzie zorganizowany jest również plac do nauki jazdy samochodem dla uczniów technikum, bieżniami oraz zlokalizowanym 100 m od szkoły boiskiem do piłki nożnej wraz z przyległymi trasami do biegów terenowych. ZSP składa się z trzech budynków „A”, „B” i „C”, zlokalizowanych blisko siebie. Baza szkoły pozwala na prowadzenie zajęć w systemie jednozmianowym. Uczniowie mają możliwość nauki języków obcych: niemieckiego, angielskiego, a także rosyjskiego.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych pozyskał 6 (spośród 9, jakie posiada) pracowni komputerowych współfinansowanych przez Europejski Fundusz Społeczny i Ministerstwo Edukacji Narodowej w ramach realizacji projektu: Pracownie komputerowe dla szkół. Każda pracownia wyposażona została w 15 komputerów uczniowskich, jeden serwer multimedialny, laptop, skaner oraz drukarkę. Multimedialne Centra Informacyjne mają na wyposażeniu komputery, skanery i drukarki. MCI cieszą się olbrzymim zainteresowaniem uczniów, którzy właśnie tutaj mogą przygotować wiadomości na zajęcia lekcyjne. Wyposażone w odpowiedni sprzęt pracownie i sale dydaktyczne, w miarę nowoczesne techniczne środki nauczania i pomoce, jakimi dysponuje szkoła, wspomagają i umożliwiają efektywną realizację kształcenia. Zasoby szkoły to również trzy duże sale gimnastyczne, biblioteka z bogatym księgozbiorem oraz czytelnia dla uczniów i nauczycieli wyposażona w komputery, skaner, drukarkę i ksero.

W sąsiedztwie ZSP jest Internat. Praktyki zawodowe, zajęcia w kształceniu modułowym odbywają się głównie w sąsiadującym ze szkołą Centrum Edukacji Zawodowej. Szkoła stawia przed uczniami i nauczycielami ciągle nowe wyzwania. Jest organizatorem wielu imprez środowiskowych, konkursów powiatowych i programów profilaktycznych. ZSP aktywnie promuje działalność na stronie internetowej (www.zspczarnkow.edu.pl), która trzykrotnie (02.2008 r., 03.2009 r., 09.2009 r.) została uznana za najlepszą w kraju, wygrywając konkurs na szkolną witrynę internetową. Dopelnieniem sukcesów jest uzyskanie przez szkołę Certyfikatu „Strona Przyjazna Młodzieży”.

Charakterystyka uczniów szkoły

W roku szkolnym 2009–2010 w 62 oddziałach pobiera naukę około 1463 uczniów i słuchaczy, z czego w szkole dla młodzieży jest 1012 uczniów, w tym blisko 700 pochodzących z terenów wiejskich. W Technikum naukę pobiera 641 uczniów (niezmiennie od 3 lat), Zasadniczej Szkole Zawodowej – 371 uczniów i 72 słuchaczy, Technikum Uzupełniającym – 136 słuchaczy, pozostali pobierają naukę w Uzupełniającym Liceum Ogólnokształcącym i Szkole Policealnej.

ZSP w bieżącym roku szkolnym przyjął do 22 klas pierwszych 557 uczniów i słuchaczy. Zdecydowanym sukcesem należy nazwać organizację 7 klas technikum dla 195 uczniów, tj. o 43 więcej niż w roku ubiegłym, oraz 5 klas Szkoły Policealnej dla 127 słuchaczy (1 więcej niż w roku 2008). Wyniki rekrutacji potwierdziły pozycję szkoły w kształceniu techników, zarówno w szkole dziennej, jak i Technikum Uzupełniającym oraz Szkole Policealnej.

Po raz kolejny dużo mniejszy nabór odnotowały zawody ekonomiczne, natomiast dużym zainteresowaniem cieszyły się nowe zawody, w tym technik mechatronik. Osiągnięty wynik naboru do klas I i wyższych jest liczebnie wyższy od roku ubiegłego. W szkole realizowana jest nauka w zawodach wielu branż występujących na lokalnym rynku pracy. Szkoła, dawniej mechaniczna, zmieniła swój charakter na szerokoprofilową.

Najwięcej młodzieży pobiera naukę w Technikum Informatycznym oraz zawodach ekonomicznych. Dużą popularność mają kierunki żywieniowe. Wiodący dawniej zawód technika mechanika wypiera mechatronik, przy czym na poziomie Zasadniczej Szkoły Zawodowej Mechanicznej nabór uczniów jest trwały. Branża elektryczna ostatnio pozyskała w szkole 2 nowe zawody: technik elektronik i technik mechatronik. Ponadto na poziomie Zasadniczej Szkoły Zawodowej nabór uczniów w tych zawodach jest trwały. Szkoła znacząco zaczyna rozwijać kształcenie w kierunkach budowlanych i drzewnych.

Niepokojący jest zanik branży odzieżowej, do czego CEZ ma znakomitą bazę. Warto również zwrócić uwagę na kształcenie dla potrzeb lokalnych usług oraz rolników. W roku 2002 dużą akceptację uzyskały licea profilowane. Dzisiaj nastąpił ich zanik.

Tabela poniżej przedstawia zestawienie uczniów i słuchaczy poziomami kształcenia oraz realizowanymi w szkole programami kształcenia zawodowego.

Uczniowie wg zawodów (rok szkolny 2009–2010)		klasa				
	Specjalność (profil)	1	2	3	4	Razem
1	312[01] Technik informatyk	25	42	50	26	143
2	341[02] Technik ekonomista	22	29	38	46	135
3	321[10] Technik żywienia i gospodarstwa domowego	34	26	36	24	120
4	341[03] Technik handlowiec	38	25	23	32	118
5	342[04] Technik logistyk	45	32			77
6	722[03] Ślusarz	25	22	27		74
7	522[01] Sprzedawca	23	40			63
8	311[20] Technik mechanik	10	17	15	19	61
9	311[04] Technik budownictwa	32	27			59
10	723[04] Mechanik pojazdów samochodowych	27	14	14		55
11	311[07] Technik elektronik		13	19	18	50
12	315[01] Technik bezpieczeństwa i higieny pracy	34				34
13	742[01] Stolarz	8	7	16		31
14	311[50] Technik mechatronik	30				30
15	512[05] Kucharz małej gastronomii	12	17			29
16	613[01] Rolnik	6	12	4		22
17	343[01] Technik administracji		19			19
18	743[01] Krawiec	1	10	7		18
19	514[01] Fryzjer	2	10	5		17
20	724[01] Elektryk	6	3	7		16
21	724[05] Elektromechanik	5	2	5		12
22	419[01] Technik prac biurowych	12				12
23	421[02] Technik usług pocztowych i finansowych	10				10
24	721[03] Blacharz samochodowy	2	3	4		9
25	714[01] Malarz-tapeciarz	4	4			8
26	713[02] Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	4	2	2		8
27	722[02] Operator obrabiarek skrawających	2	2	4		8
28	311[32] Technik technologii drewna		6			6
29	741[03] Rzeźnik-wędliniarz		4	1		5
30	741[01] Cukiernik	2		3		5
31	713[05] Posadzkarz		4			4
32	712[06] Murarz	2	1	1		4
33	723[03] Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	1	2			3
34	743[03] Tapicer			3		3
35	714[03] Lakiernik	1	2			3
36	711[04] Kamienniarz		1	1		2
37	741[02] Piekarz			1		1
38	713[01] Dekarz			1		1

Analiza dokumentów dotycząca miejsca zamieszkania uczniów wskazuje jednoznacznie na to, że tylko co dziesiąty jest spoza powiatu (PCT). Według danych SIO z 30 marca 2010 roku spośród 619 uczniów technikum, 475 uczniów mieszka na wsi, w tym 267 dziewcząt, a pozostali głównie z małych miast.

Według danych SIO z 30 marca 2010 roku spośród 382 uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej 309 uczniów mieszka na wsi, w tym jest 92 dziewcząt, a pozostali pochodzą głównie z miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 5 tys. ludności. Taki obraz dowodzi, że przed szkołą stawiane są ogromne wymagania w zakresie wyrównania szans, temu celowi ma służyć jej udział w kolejnym projekcie edukacyjnym.

Dla potrzeb diagnozy i oceny stopnia znajomości wymogów, potrzeb i prognoz rynku pracy przeprowadzono wywiad wśród uczniów i wychowawców 7 klas kończących technikum w roku szkolnym 2009–2010. Analiza SWOT wykazała:

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> – Znajomość lokalnego rynku pracy, – kształcenie modułowe, – dobra praktyka zawodowa, – umiejętność nawiązywania kontaktów, – optymalne nastawienie do rzeczywistości, – różnorodne zajęcia z obszaru preorientacji zawodowej, kształtujące właściwe postawy, zajęcia dodatkowe i dostępność kadry – udział w spotkaniach z przedstawicielami zakładów pracy, PUP i Klubu Pracy, – umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji o rynku pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Możliwość uczestnictwa w projektach z udziałem zakładów pracy, – możliwość nawiązania współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami, – możliwość znalezienia pracy po szkole, – lepsze wykształcenie – zdanie egzaminu zawodowego oraz matury, – szukanie pracy poza najbliższą okolicą (wyjazd do większego miasta), – nabywanie nowych umiejętności i kwalifikacji poprzez udział w kursach, szkoleniach.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Oferta pracy niezgodnej z oczekiwaniami, – niechęć pracodawców wobec nowych, nie-dojrzałych pracowników, – trudny do zdania egzamin zawodowy, – słaba znajomość języków obcych, – wysokie bezrobocie, – mała liczba zakładów pracy w okolicy, – niska mobilność uczniów. 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak ofert, miejsc pracy na lokalnym rynku, – słaby rozwój usług i okolicznego rynku, – niska motywacja do przekwalifikowania, – niemożliwość realizowania swoich potrzeb, – duża konkurencja, – brak środków w utrzymaniu rodziny.

Charakterystyka kadry pedagogicznej

Analiza dokumentów dowodzi, że obecnie ZSP w Czarnkowie realizuje w wymiarze tygodniowym 1747 nauczycielskich godzin lekcyjnych zajęć dydaktycznych, w tym 458 godzin zajęć dydaktycznych zawodowych. Zadania szkoły obejmują zajęcia nielekcyjne, pozalekcyjne, nauczania indywidualnego, zajęcia praktyczne w zakładach pracy oraz zajęcia praktyczne i kształcenia zawodowego realizowane w sąsiadującym ze szkołą CKP. Stałym elementem są również miesięczne kursy w ODDZ wszystkich uczniów Zasadniczej Szkoły Zawodowej i przewidziane programem dla zawodu praktyki zawodowe techników w zakładach pracy w wymiarze kilku tygodni.

Te zagadnienia koordynuje kierownik szkolenia praktycznego. Elektronicznie obsługiwany tygodniowy plan zajęć i dziennych zastępstw jest jednym z najbardziej skomplikowanych instrumentów zarządzania szkołą, wpływającym na kształtowanie opinii o jej komunikacji wewnętrznej. Internetowy dostęp do planu na stronie internetowej szkoły sprzyja licznym odwiedzinom oraz samokształceniu uczniów i 95 nauczycieli szkoły. Zarządza nim jeden z 3 wicedyrektorów. Na zadania powiatowego doradztwa szkoła przeznacza obecnie 3 nauczycieli doradców (j. polski, matematyka, przedmioty zawodowe), pomoc psychologiczno-pedagogiczną i zajęcia rewalidacyjne – 3 etaty (2 pedagogów, 2 psychologów), nauczanie indywidualne dla 7–8 uczniów – ponad 5 etatów, na wychowawcze sprawy w internacie – 4 etaty. Zasoby kadrowe szkoły to również 3 bibliotekarzy, których wspomaga szkolne MCI oraz administrator MCI pod kierownictwem szkolnego kierownika MCI. Szkoła posiada m. in.: 14 nauczycieli przedsiębiorczości, 17 nauczycieli języków obcych, 19 nauczycieli TI, a matematyki może uczyć 8 osób.

Kadra pedagogiczna z przygotowaniem wielokierunkowym należy w opinii środowiska szkolnego i lokalnego do silnych stron szkoły. Podobnie oceniana jest 30-osobowa grupa pracowników administracji i obsługi szkoły (w znaczącej części z wyższym wykształceniem). Wśród kadry kierowniczej szkoły i doradców metodycznych jest 8 ekspertów wpisanych na listę MEN (ds. awansu zawodowego), w tym 3 ma nowe wpisy po kursie Ekspert 2006, a kolejny na kurs został aktualnie przyjęty. 10 nauczycieli posiada pełne kwalifikacje do pełnienia funkcji dyrektora szkoły, a kolejni chcą takie uprawnienia uzyskać. Wicedyrektor szkoły pełni funkcję wojewódzkiego koordynatora FERK w zakresie programów SIGG (giełda) i Rekiny Przedsiębiorczości.

Struktura wykształcenia nauczycieli:					
W odniesieniu do osób		W odniesieniu do etatów		W odniesieniu do osób	
Stopień	Suma	Kwalifikacje	Suma	Kwalifikacje	Suma
inż., bez stopnia	0,99%	licencjat, inż. + IIO	2,05%	licencjat, inż. + IIO	1,98%
dyplomowany	36,63%	inż. z pp	3,04%	inż. z pp	3,96%
kontraktowy	20,79%	wm /pp w trakcie/	0,52%	wm /pp w trakcie/	0,99%
mianowany	35,64%	wm z pp	94,39%	wm z pp	93,07%
stażysta	5,94%	Suma końcowa	100,00%	Suma końcowa	100,00%
Przeciętny ogólny staż pracy nauczycieli:					
Kwalifikacje	Suma	Stopień	Suma		
licencjat, inż. + IIO	1,50	inż., bez stopnia	0,00		
inż. z pp	1,25	dyplomowany	19,35		
wm /pp w trakcie/	0,00	kontraktowy	7,10		
wm z pp	13,94	mianowany	12,14		
Suma końcowa	13,05	stażysta	2,67		
Średni staż pracy			13,05		

Wsparciem działań programowych jest proces kształcenia i doskonalenia nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjnej i komunikacyjnej. W ZSP w Czarnkowie ma on charakter ciągły. Nauczyciele świadomi, iż wiedza ludzka i nauka ewoluują w zawrotnym tempie, podejmują każdego roku różne formy doskonalenia zawodowego. Większa wiedza na temat nowoczesnych technologii w procesie kształcenia sprawia, że są bardziej atrakcyjni dla uczniów. Przykład efektów tych działań pokazuje tabela poniżej.

ECDL i ukończone studia przez nauczycieli ZSP im. J. Nojego w Czarnkowie	L. nauczycieli
ECDL	11
Egzaminator ECDL	3
Egzaminator ECDL e – Obywatel	3
Studia Podyplomowe z zakresu Informatyki i Technologii Informacyjnej dla Nauczycieli itp.	10
Studia Podyplomowe w zakresie Zarządzanie informacją	2
Studia Podyplomowe w zakresie Informatyki	2
Studia Podyplomowe z zakresu Informatyka z Elementami Edukacji Medialnej	3

Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu kompetencji kluczowych i zawodowych

Wdrażanie kompetencji kluczowych i zawodowych przed przystąpieniem do projektu w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. J. Nojego w Czarnkowie przebiegało dla poszczególnych kompetencji w różnym wymiarze. Obecnie dość dobrze szkoła prezentuje się w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji informatycznych. Poziom rozwoju w zakresie języków obcych należy uznać za prawidłowy, gorzej z kolei kształtują się efekty kształcenia z matematyki.

Ankieta przeprowadzona w ZSP wśród nauczycieli pełniących funkcję kierowniczą, przewodniczących zespołów samokształceniowych nauczycieli i nauczycieli doradców wykazała, że:

1. Najczęściej doskonalonym rodzajem kompetencji kluczowych na zajęciach szkolnych są:
 - 1) zdolność uczenia się;
 - 2) porozumiewanie się w języku ojczystym;
 - 3) kompetencje informatyczne.

Kompetencje porozumiewania się w językach obcych, matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne oraz inicjatywność i przedsiębiorczość dominują jedynie na wybranych rodzajach zajęć.

2. W ankiecie postawiono pytanie: Co wymaga szczególnego doskonalenia? Najwięcej w kolejności uzyskano na pytanie następujących odpowiedzi:
 - 1) umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji,
 - 2) umiejętność twórczego rozwiązywania problemów w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych,
 - 3) rozumienie różnych tekstów na poziomie dosłownym i przenośnym,
 - 4) umiejętność właściwej pracy w zespole,
 - 5) kształtowanie twórczego myślenia,
 - 6) umiejętność posługiwania się technologiami TI w życiu codziennym,
 - 7) umiejętność komunikowania się,
 - 8) kształtowanie właściwych postaw w zakresie przedsiębiorczości.

Diagnozy w tym obszarze dokonano na podstawie prowadzonych hospitacji i obserwacji zajęć, rozmów z nauczycielami oraz stawianych przez nich wniosków podczas analiz pracy szkoły.

Analiza SWOT

Kadra pedagogiczna w aspekcie kształtowania kompetencji kluczowych obrazuje umiejętność dostosowywania programów do zmieniających się uwarunkowań środowiskowych i rynku pracy

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> – Duże doświadczenie w realizacji kształcenia modułowego, – tradycja we współpracy z zakładami pracy, – wysoka motywacja nauczycieli do zmian, – otwartość na dostosowanie programów do zmieniających się uwarunkowań środowiskowych i rynku pracy, – systematyczna ewaluacja programów, – wsparcie ze strony nauczycieli doradców funkcjonujących w szkole. 	<ul style="list-style-type: none"> – Oferta edukacyjna odpowiadająca wymogom rynku pracy i zgodna z oczekiwaniami młodzieży, – realizowanie wielu cennych programów kształtowania kompetencji kluczowych, – bogata oferta zajęć pozalekcyjnych i szkolnych, – wymiana doświadczeń z innymi szkołami w kraju i Europie, – wysoko wykwalifikowana kadra.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Rozpiętość kształcenia zawodowego, – brak reformy szkolnictwa zawodowego, – koncentracja na uzyskaniu wysokiego wyniku egzaminów zewnętrznych, – nieumiejętność realizacji złożonych programów szkolnych (nadmiar treści), – braki w środkach dydaktycznych, – brak możliwości pozyskania specjalistów z zakładów pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niestabilny lokalny rynek pracy, – niskie zarobki nauczycieli, – brak wsparcia ekonomicznego dla szkolnictwa zawodowego, – brak praktyk dla nauczycieli w zakładach pracy i współpracy z nimi, – pobieżna realizacja programów, – trudna dla szkół aplikacja o praktyki i staże w Projektach Mobilność FRSE.

II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE

1. Efekty kształcenia.

Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości:

Analiza dokumentów, wywiady z nauczycielami Zespołu Edukacji Ogólnotechnicznej i Ekonomicznej, odpowiedzialnymi głównie za kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości oraz analiza istniejącej sytuacji szkoły i efektów kształcenia wskazuje, że osiągnięcia ZSP w Czarnkowie są znaczące. Szkoła realizuje programy uzupełniające i rozszerzające do przedmiotu podstawy przedsiębiorczości: Młodzieżowe Miniprzedsiębiorstwo, Zarządzanie firmą, Moje finanse.

ZSP uczestniczył w licznych konkursach i olimpiadach o tematyce ekonomicznej (konkursy i olimpiady zewnętrzne): konkurs na najlepsze Młodzieżowe Miniprzedsiębiorstwo, Z klasy do kasy, Szkolna Internetowa Gra Giełdowa (organizowany przez Fundację Edukacji Rynku Kapitałowego), Olimpiada Wiedzy o Regionie i Przedsiębiorczości (organizator: Konsulat Brytyjski w Łodzi, trzykrotnie uczniowie szkoły zakwalifikowali się do etapu wojewódzkiego), konkurs na pracę pisemną „Dlaczego warto oszczędzać?” (organizator: Fundacja Instytut Rozwoju Komunikacji

i Edukacji „Think!”). W szkole przyjęły się do kalendarza imprez liczne konkursy szkolne o tematyce ekonomicznej, jak, np. „Twój sposób na oszczędzanie w domu i w życiu, Jak oszczędzać i dlaczego?”. Uczniowie uczestniczyli w projektach edukacyjnych o tematyce ekonomicznej: Młodzieżowe Przedsiębiorstwo (15 osób), Koło młodego przedsiębiorcy (na zajęciach pozalekcyjnych – 15 osób), Zarządzanie firmą (na zajęciach pozalekcyjnych – 17 osób), ponadto na lekcjach przedmiotów ogólnokształcących realizowane były treści o tematyce ekonomicznej: matematyka – „Procenty w zadaniach praktycznych” (zadania tekstowe o treści ekonomicznej – indeksy giełdowe); język angielski – „Advertising is the way of deceiving people and should be banned” (dyskusja na temat form oszukiwania ludzi w reklamach telewizyjnych, radiowych i prasowych); język angielski – „Media are the way of making Money not the means of information” (media źródłem informacji, media źródłem robienia pieniędzy); język angielski – „National food indicates the level of countries economic development” (dyskusja na temat wzrostu gospodarczego krajów zależnego od narodowych potraw).

Szkoła organizowała konkursy, projekty, warsztaty, konferencje, sesje naukowe i inne działania o zasięgu ponadszkolnym w zakresie praktycznego wykorzystania wiedzy ekonomicznej, np.: „Planowanie pracy nauczyciela przedmiotów zawodowych w kontekście rynku pracy” (dla nauczycieli powiatu czarnkowsko-trzcianckiego); opracowywała i popularyzowała publikacje o tematyce ekonomicznej, jak choćby ćwiczenia, zadania wykorzystywane na lekcjach przedmiotów ogólnokształcących, np.: „Autorskie zadanie z rachunkowości” (pakiet zadań z rachunkowości przedsiębiorstw i rachunkowości handlowej z różnych obszarów ewidencyjnych z rozwiązaniami – pakiet udostępniony nauczycielom powiatu). W WDN uwzględniane były treści ekonomiczne, np.: szkolenie na temat „Państwo a gospodarka rynkowa” (zakres kształcenia modułowego dla zawodu technik ekonomista), szkolenie „Standaryzacja oceniania w edukacji ekonomicznej” (zakres podstaw przedsiębiorczości zgodnie z podstawą programową).

Nauczyciele uczestniczyli w szkolnych i pozaszkolnych formach doskonalenia w zakresie warsztatów: „Ekonomia w szkole” (FMP), „Moje finanse” (FMP), szkoleń – „Analiza wyników egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe elementem procesu dydaktycznego” (ODN Piła) i konferencji metodycznych, które prowadził nauczyciel doradca.

Ponadto nauczyciele odbyli „Warsztaty rozwoju osobowości”.

W ZSP w Czarnkowie znajduje się pracownia do zajęć z podstaw przedsiębiorczości, która zawiera: podręczną bibliotekę, komputer, projektor, dostęp do Internetu, rzutnik, telewizor, odtwarzacz DVD, foliogramy, filmy edukacyjne, gry

dydaktyczne. W szkole prowadzone były programy przygotowujące uczniów do świadomego zarządzania finansami: Banki w akcji, Moje finanse, Zarządzanie firmą, Miniprzedsiębiorstwo uczniowskie, Nauka o pieniądzu, Papiery wartościowe w praktyce, Tydzień dla oszczędzania, Gra giełdowa. Szkoła utrzymuje kontakty i współpracuje z instytucjami finansowymi. Są to: BS w Czarnkowie, Bank PEKAO SA w Czarnkowie, NBP O/Poznań, Citi Bank Handlowy, Fundacja Kronenberga, Fundacja Rynku Kapitałowego. Szkoła organizowała przedsięwzięcia z zakresu edukacji finansowej: warsztaty dla uczniów „Rynek Kapitałowy”, które miały na celu kształtowanie umiejętności oceny efektywności inwestycji oraz przygotowanie do świadomego lokowania własnych środków pieniężnych. Szkoła prowadzi też stronę internetową Szkolnego Klubu Przedsiębiorczości.

W ZSP w Czarnkowie organizowano warsztaty przygotowujące do planowania ścieżki edukacyjnej i budowania kariery zawodowej, projekty ogólnopolskie: Dzień Przedsiębiorczości, Tydzień Dla Oszczędzania – z ogromnymi sukcesami. Codziennością są wycieczki dydaktyczne i poznawcze do zakładów pracy, kursy pozwalające zdobyć młodzieży dodatkowe kwalifikacje: ECDL – Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych, kurs nadający kwalifikacje SEP do 1 kV; kurs prawa jazdy kat. B.

Analiza dokumentacji wskazuje na to, że w zakresie realizacji zagadnień przedsiębiorczości oraz przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy szkoła współpracuje z firmami: Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie, OSM Czarnków, Zakład Produkcyjno-Usługowy PLASTMET w Lubasz, Metrolog Czarnków, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji w Czarnkowie, Klub Pracy w Czarnkowie, Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu.

Szkoła realizowała programy przygotowujące do wejścia na rynek pracy: Marketing w zarządzaniu firmą, Konsumenckie ABC, Droga do sukcesu, współorganizowała imprezy dotyczące przygotowania uczniów do wejścia na rynek pracy: IX i X Powiatowa Giełda Zawodów, XI i XII Targi edukacyjne – Libra. Ponadto odnotowano w zajęciach lekcyjnych udział konsultantów, którymi byli: pracownicy Banku PEKAO SA w Czarnkowie, powiatowy rzecznik praw konsumenckich, Miejskie Centrum Kultury, osoby ważne dla środowiska lokalnego, przedstawiciele szkół wyższych, Powiatowy Urząd Pracy.

Prowadzenie kół zainteresowań odbywa się w ramach przydziału zadań z KN oraz w ramach projektów (np. w ramach projektu „Aktywność młodych szansą rozwoju powiatu”: koło młodego przedsiębiorcy IMPULS). Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Czarnkowie i wieloma lokalnymi przedsiębiorstwami oraz redakcją „Newsweek Polska” zaowocowała wydawaniem szkolnej gazetki „Jasnym Okiem Businessu JOB”.

Szkoła uzyskała dla całego Zespołu Certyfikat Jakości „Szkoła Przedsiębiorczości”, oznaczającym przynależność do grona szkół, które lepiej niż inne dbają o swoich uczniów, przygotowując ich do funkcjonowania w rzeczywistości. Młodzież ZSP każdego roku kwalifikuje się do kilku olimpiad i konkursów regionalnych. Największe sukcesy szkoła uzyskuje w realizacji programu kolejnych edycji „Dnia Przedsiębiorczości”, objętego patronatem przez Prezydenta RP. ZSP cztery razy otrzymał statuetkę i tytuł laureata – „Przedsiębiorczej szkoły” w roku 2004, 2005, 2007 i 2009. Program realizowany jest we współpracy z licznymi zakładami pracy powiatu. W roku 2006 uczennica szkoły wygrała ekonomiczne zmagania w „Konkursie o indeks Rektora PWSZ w Pile”.

Przy ZSP w Czarnkowie działa jeden z pierwszych Ośrodków egzaminacyjnych OKE dla sprzedawców, wyposażony przez MEN – 6 stanowisk „detal i hurt”. Szkoła 31 stycznia 2006 roku uzyskała pierwsze upoważnienie OKE w Poznaniu do zorganizowania etapu praktycznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie: technik ekonomista 341[02] i technik handlowiec 341[03]. Powołanie ośrodka MEN wsparło wyposażeniem dydaktycznym na 30 stanowisk w obu zawodach. Kolejne dotyczyło ośrodka egzaminacyjnego do zorganizowania etapu praktycznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodach: technik rachunkowości 412[01], technik informatyk 312[01], technik bezpieczeństwa i higieny pracy 315[01] oraz sprzedawca 522[01]. Liczni nauczyciele szkoły pełnią w OKE funkcję egzaminatorów w każdej sesji egzaminacyjnej.

W wyniku rozmowy z przedstawicielami zespołu nauczycieli przedsiębiorczości ujawnia się potrzeba kształcenia w niniejszym projekcie umiejętności: wskazywania możliwości tworzenia własnego biznesu w określonej branży na lokalnym rynku, wyszukiwania przepisów prawnych regulujących prowadzenie działalności gospodarczej, nawiązywania kontaktów handlowych z klientami oraz wykorzystywania urządzeń techniki komputerowej do tworzenia planu przedsięwzięcia gospodarczego, wyszukiwania niezbędnych informacji oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej i przedmiotów matematyczno-przyrodniczych

Analizy dokonano głównie na podstawie dokumentów, wywiadów z nauczycielami, rozmów z uczniami i zapoznania się z opiniami rodziców uczniów. Szkoła przed realizacją projektu wychodziła z założenia, że informatyzacja jej pracy jest inwestycją długoterminową. W ZSP w Czarnkowie posługiwanie się technologią informacyjną i komunikacyjną wspomaga wizualizację treści dydaktycznych, posługiwanie się sprzętem oraz oprogramowaniem umożliwia wykorzystanie multimedialnych materiałów dydaktycznych na lekcji zarówno przez nauczycieli, jak i uczniów.

Utworzono upubliczniąną bazę wiedzy składającą się z materiałów dydaktycznych nauczycieli i uczniów w postaci elektronicznych materiałów na stronie administrowanej przez szkołę oraz w centrum multimedialnym znajdującym się w bibliotece. Stworzono mechanizmy umożliwiające kontakt z rodzicami na bazie zasobów wirtualnej szkoły. Jakość i liczba wprowadzonych rozwiązań informatycznych w znaczący sposób zmieniły sposób zarządzania szkołą, ułatwiła zdobywanie wiedzy o jej otoczeniu: funduszach unijnych, sponsorach, programach rozwoju edukacji, kształceniu dorosłych.

W administracji szkoły wykorzystuje pakiet programów firmy Vulcan. Zastosowanie znalazły programy do zarządzania sekretariatem, księgowością, kadrami, biblioteką i internatem szkoły. Obecnie wdrażany jest internetowy dziennik tej samej firmy. Ponadto wykorzystywane jest oprogramowanie firmy Microsoft oraz oprogramowanie Open Source. Dzięki połączeniu technologii stosowanych w oprogramowaniu Microsoft Windows Server i darmowemu oprogramowaniu związanemu ze środowiskiem Linux możliwe jest kontrolowanie zasobów sieci Internet wykorzystywanych przez uczniów w czasie zajęć lekcyjnych. Oprogramowanie firmy Vulcan umożliwia sprawne zarządzanie administracją szkoły dzięki możliwości wymiany informacji pomiędzy poszczególnymi działami. Dzięki połączeniu wszystkich komputerów znajdujących się w szkole w dwie lokalne sieci komputerowe, połączone ze sobą w ograniczony sposób, możliwa jest płynna wymiana informacji pomiędzy pracownikami szkoły.

Szkoła realizuje program „Bezpieczny Internet”, który ma uświadomić uczniom, ich rodzicom i nauczycielom zagrożenia wynikające z surfowania w Internecie, wskazania im sposobów radzenia sobie z nimi.

W szkole prowadzona jest edukacja młodzieży, rodziców i nauczycieli w zakresie zasad bezpieczeństwa dzieci w Internecie, uwrażliwienia na problem pedofilii w Internecie, promowania zdrowego stylu życia, kształtowania umiejętności ważnych w kontaktach z innymi oraz umożliwiających świadome unikanie zagrożeń oraz radzenie sobie z nimi. Kontrola dostępu do stron WWW oparta została na programie DansGuardian. Strony zawierające przemoc, erotykę czy inne niepożądane treści są odpowiednio oceniane. Jeżeli ocena przekroczy pewien ustalony przez administratora poziom, strona nie zostaje wyświetlona na komputerze klienta. Dodatkowo strony testowane są pod kątem tzw. Blacklistach. Program Shorewall Firewall pozwala na zablokowanie portów, które nie muszą być wykorzystywane przez komputery klienckie (unieszkodliwienie większości programów typu Peer2Peer, które uczniowie mogliby wykorzystać do pobierania nielegalnej muzyki, filmów i oprogramowania). Dodatkowo firewall wykorzystywany jest do utworzenia programu, automatycznie kierującego żądania otworzenia strony WWW do programu DansGuardian.

W ramach Dnia Bezpiecznego Internetu organizowane są apele i konkursy. Przeprowadzane są tematyczne zajęcia warsztatowe dla rodziców. Na lekcjach TI prowadzone są zajęcia, na których poruszane są zagadnienia związane z odpowiedzialnością za bezpieczeństwo w sieci, ochroną przed wirusami, robakami itp., ochroną przed przejęciem danych. Szkoła realizuje liczne konkursy szkolne. Ich przykładami mogą być:

1. Konkurs na logo szkoły.
Cele: wybór najlepszego logo, promocja szkoły, popularyzacja programu graficznego GIMP.
2. Konkurs fotograficzny „Najciekawsze miejsce ekologiczne”.
Cele: zachęcanie do zwrócenia uwagi na otaczającą rzeczywistość, uświadomienie uczniom nierozłączności człowieka z przyrodą, piękna natury i ludzkiej nią fascynacji, do obserwacji najbliższego otoczenia, poznania lub pogłębiania związków z „Małą Ojczyzną”, do korzystania programów multimedialnych służących do przygotowania albumu zdjęć.
3. Konkurs multimedialny „Prezentacja multimedialna o tematyce ekologicznej”.
Cele: propagowanie edukacji w dziedzinie ochrony środowiska, kształtowanie postaw uczniów w zakresie ochrony środowiska.
4. Konkurs na najlepszą kartkę walentynkową w języku angielskim.
Cele: pogłębianie znajomości języka angielskiego, wdrażanie uczniów do samodzielnych poszukiwań, rozwijanie postawy charakteryzującej się wnikliwością oraz dociekliwością, korzystanie ze środków technicznego przekazu np. Internetu, programów graficznych.
5. Konkurs plastyczny „Zagrożenia a bezpieczeństwo w sieci”.
Cele: uświadomienie i przedstawienie młodzieży zagrożeń i korzyści płynących z Internetu, wyjaśnienie konsekwencji błędnego postępowania.
6. Konkurs „Wady i zalety Internetu”.
Cele: promowanie wiedzy na temat komputerów, Internetu, zagrożeń i korzyści.
7. Konkurs „Niebezpieczna sieć”.
Cele: zwrócenie uwagi uczniów na zagrożenia wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z Internetu oraz sposobach zabezpieczeń przed tymi zagrożeniami.

Szkoła realizuje konkursy o zasięgu regionalnym. Ich przykładami mogą być:

1. Regionalny Konkurs Matematyczny.
Celem jest popularyzacja matematyki.
2. Festiwal Nauk Matematyczno-Przyrodniczych.
Celem jest popularyzacja narzędzi multimedialnych w naukach ścisłych.
3. Powiatowy konkurs fotograficzny „Miejsca – ludzie – zdarzenia”.
Cele: Kształtowanie i rozwijanie wśród młodych ludzi zainteresowań fotografią, promocja uzdolnionych młodych autorów, prezentacja i popularyzacja twórczości fotograficznej.
4. Powiatowy konkurs „Pomysł na biznes”.
Cele: Pobudzenie innowacyjności i przedsiębiorczości poprzez stworzenie możliwości zgłaszania pomysłów na nadające się do wdrożenia przedsięwzięcia biznesowe, wykorzystujące przyjazne środowisku nowoczesne technologie, kreujące nowe produkty i tworzące nowe miejsca pracy.

Szkoła realizuje projekty konkursów o zasięgu krajowym. Ich przykładami mogą być:

1. Międzynarodowy konkurs z zakresu informatyki „Bóbr”.
Cele: rozwój i kształtowanie myślenia algorytmicznego oraz popularyzacja posługiwania się technologią informacyjną i komunikacyjną wśród uczniów, zwiększenie zaangażowania uczniów w stosowaniu komputerów i technologii informacyjnej podczas poznawania różnych dziedzin, przyczynianie się do rozwoju i kształtowania twórczego podejścia przy zdobywaniu wiedzy i umiejętności, stwarzanie okazji do wymiany doświadczeń między uczniami i nauczycielami z różnych szkół w różnych krajach, sprzyjanie wyrównywaniu szans stosowania TI w grupach dziewcząt i chłopców posiadających dostęp do komputerów, jak i niemających takiego dostępu, zachęcanie uczniów do zdobywania umiejętności potrzebnych w życiu osobistym i w przyszłej pracy zawodowej.
2. Konkurs na reportaż z Dnia Bezpiecznego Internetu.
W ostatnich latach uczniowie zdobyli 3. i 4. nagrodę w konkursie.
3. Szkolna Internetowa Gra Giełdowa.
Internetowy projekt edukacyjny dla uczniów i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych, uczący, jak działa rynek kapitałowy i giełda papierów wartościowych.
4. Konkurs organizowany przez NBP na stronę internetową Szkolnego Klubu Przedsiębiorczości.

5. Konkurs „Podstawowe pojęcia ekonomiczne”, organizowany przez NBP.
Uczniowie po obejrzeniu animowanych filmów odpowiadali z wykorzystaniem programu komputerowego na pytania w formie quizu.
6. Konkurs na „Najlepszy Fotoreportaż z Dnia Przedsiębiorczości”.
Cele: lepsze przygotowanie uczniów do wejścia na rynek pracy i karierę zawodową, wykorzystanie w praktyce wiedzy zdobytej w szkole, wykonywanie zadań na wymarzonym stanowisku pracy, weryfikację wyboru dalszego kierunku kształcenia i planowanie kariery zawodowej.
7. Konkurs „Moje finanse – z klasy do kasy”.
Celem tego konkursu jest edukacja ekonomiczna uczniów. Konkurs wiedzy ekonomicznej prowadzony za pośrednictwem strony internetowej www.gazeta.pl/zkdk i na łamach lokalnych dodatków „Gazety Wyborczej”.
8. Konkurs „Oszczędności pod lupą”.
Celem konkursu, organizowanego przez NBP, jest zachęcenie młodzieży do zgłębiania wiedzy z ekonomii oraz nabycie umiejętności praktycznego jej wykorzystania.
9. Olimpiada finansowa „Banki w akcji”.
Olimpiada to testy i pytania, a także internetowa gra symulacyjna, w której uczestnik zarządza finansami swojego wirtualnego banku.

Udział szkoły w projektach o zasięgu międzynarodowym:

1. Festiwal „Science on Stage 2” w Grenoble.
Uczniowie przygotowali na festiwal: prezentacje multimedialne w języku angielskim na temat wykorzystania interfejsu pomiarowego CoachLab II w pracach Koła Młodych Przyrodników oraz w nauczaniu, „Measurements with CoachLab II”; „Very interesting experiments”.
2. Europa Młodych Ludzi
Cele: zaangażowanie uczniów i nauczycieli w pracę społeczno-edukacyjną, zachęcenie do korzystania z technologii komputerowych i zwiększenie świadomości bycia Europejczykiem.
3. ZSP w Czarnkowie był jedną z polskich szkół realizujących Projekt „A European Charter for Democratic Schools without Violence” (Europejskiej Karty Szkoły Demokratycznej bez Przemocy). Szkoła posiada „Certificate Attestation”. 300 uczniów szkoły w Electronic Referendum otrzymało karty dostępu do centrali w Strasburgu, gdzie równocześnie z 20 krajów głosowało 30 000 uczniów.

Obecnie prowadzone są liczne zajęcia pozalekcyjne, w których technologia informacyjna i komunikacyjna są narzędziem i źródłem poszukiwań, które umożliwiają wszechstronny rozwój uczniów wykazujących zainteresowania w danej dziedzinie oraz pomoc uczniom zagrożonym niepowodzeniami szkolnymi, takie jak np.:

1. Interdyscyplinarny szkolny program edukacji przyrodniczej;
2. Koło informatyczne;
3. Koło historyczne;
4. Konsultacje dla maturzystów;
5. Koło młodego ekonomisty;
6. Koło dziennikarskie;
7. Koło elektroniczne;
8. Matematyka inaczej;
9. Młodzieżowe mini przedsiębiorstwo;
10. Koło młodego przedsiębiorcy IMPULS;
11. Zarządzenie firmą;
12. Szkolny Klub Przedsiębiorczości;
13. Elektronika dla wszystkich;
14. Obsługa komputerowych programów użytkowych;
15. Inwestycja w przyszłość;
16. Matematyka i komputer na drodze do sukcesu.

Nowym projektem realizowanym w szkole, a dotyczącym rozwijania kilku kompetencji kluczowych, jest następca SIGG – „Rekiny przedsiębiorczości”.

Celem projektu jest podniesienie jakości nauczania i uczenia się przedsiębiorczości w szkołach ponadgimnazjalnych. Uczniowie uczestniczą w kursie e-learningowym, który ma nowoczesną i atrakcyjną formę samouczka wzbogaconego o treści multimedialne, w przystępny sposób przekazuje wiedzę z zakresu rynku kapitałowego. Ponadto pozwala on na dzielenie się wiedzą i dyskusje merytoryczne na forum internetowym i czacie. W ramach kursu uczestnicy mogą zapoznać z terminologią giełdowo-finansową w języku angielskim.

Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki

Analiza dokumentów, wywiady z nauczycielami wskazują na dużą aktywność w organizacji licznych konkursów i liczny udział uczniów w tej aktywności szkoły. Ostatnim tego typu przykładem jest V Regionalny Konkurs Matematyczny 2010 rok – uczeń szkoły zajął I miejsce w kategorii Licea profilowane i technika.

Celem konkursu jest popularyzacja matematyki wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Przykłady innych działań wynikających z badania i analizy dokumentacji szkoły:

1. Matematyka inaczej.

Cele: zainteresowanie młodzieży matematyką. W trakcie realizacji kształtowane są umiejętności: twórczego rozwiązywania problemów, poszukiwania rozwiązań różnymi metodami, korzystania z komputera i Internetu oraz obsługi kalkulatora graficznego.

Autorski program grantowy „Matematyka Inaczej”, realizowany w ramach programu „Równać Szanse”, który wykorzystuje zestaw 30 kalkulatorów graficznych, pozyskany z programu wideoprojektor i urządzenia multimedialne.

2. Matematyczno-fizyczne odkrycia.

Cele: zainteresowanie młodzieży przedmiotami ścisłymi. Do Regionalnego Konkursu Grantowego „Równać szanse 2007” przystąpiły 174 placówki, z czego nagrodzono tylko 10 wniosków.

Analiza wniosków i dokumentacji dotyczącej realizacji różnych projektów i programów („Klasówka po gimnazjum”, „Sześć kroków do sukcesu”...), organizacja konkursów szkolnych oraz organizacja Festiwalu Nauk to zadania, które wskazują na możliwość uzyskania wysokich wyników przez uczniów i podnoszenia kompetencji nauczycieli.

Współpraca nauczyciela doradcy oraz zespołu nauczycieli z instytucjami oświatowymi bardzo widoczna jest z: OKE (egzaminu maturalne), Kuratorium Oświaty w Poznaniu (awans zawodowy, konkursy), Polską Fundacją Dzieci i Młodzieży oraz Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności (granty), ODN Piła (targi, szkolenia, doradztwo), szkołami wyższymi (organizacja Festiwalu Nauk).

Spółeczność szkolna ZSP w Czarnkowie wskazuje na:

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> – Dobrze merytorycznie przygotowana kadra pedagogiczna, – bogate wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne do nauczania matematyki, – motywacja młodzieży do zdobywania nowej wiedzy i umiejętności, poszukiwania ofert pracy i wiedzy w kraju i na świecie, – posługiwanie się nowoczesnymi środkami informacji i komunikacji, – umiejętność analitycznego myślenia uczniów na poziomie technikum. 	<ul style="list-style-type: none"> – Mobilność zawodowa, zwiększenie szans, – rozwijanie kompetencji kluczowych przez udział w edukacyjnych programach krajowych i zagranicznych, – odnalezienie przez ucznia odpowiedniej drogi rozwoju kariery zawodowej, – wybór odpowiedniego zawodu, – istnienie systemu rozwoju kadry, – wspomaganie przez szkolnych nauczycieli-doradców.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Brak umiejętności samodzielnego uczenia się oraz doksztalcania, – zbyt mała liczba zajęć z matematyki w programie technikum, – niezadawalające rozwijanie kompetencji matematycznych służących technice, – brak umiejętności samodzielnego, twórczego rozwiązywania problemów, – możliwość zniechęcenia się do dalszego rozwoju wobec obecnych problemów. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niestabilny lokalny rynek pracy, – słaby poziom myślenia analitycznego uczniów, – brak nowego spojrzenia na programy nauczania.

Kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych

Szczegółowej analizie efektów kształcenia poddano język angielski.

Działania szkoły w tym zakresie wspomagają efekty licznych przedsięwzięć, takich, jak np.:

1. Prowadzenie anglojęzycznej i niemieckojęzycznej wersji szkolnej strony internetowej w aktywnej współpracy z młodzieżą na płaszczyźnie merytorycznej i technicznej (współredagowanie artykułów i odpowiednia do nich oprawa techniczna);
2. Coroczne obchody Dnia Języków Nowożytnych, propagujące kulturę i zwyczaje krajów anglojęzycznych poprzez organizowanie konkursów wewnątrzszkolnych i wystaw tematycznych;
3. Obchodzenie w szkole świąt Halloween i Valentine's Day, połączonych z quizami i okolicznościowymi konkursami językowymi;
4. Coroczne branie udziału i zajmowanie czołowych miejsc w następujących konkursach wojewódzkich i ogólnopolskich:
 - „Pokaż nam język” – konkurs organizowany przez Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu;
 - „Day By Day” – konkurs na prowadzenie pamiętnika w języku angielskim;

- „Pokaż, co potrafisz” – konkurs z języka angielskiego, organizowany przez Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Złotowie;
 - „Świat bez granic – Test Oxford Plus” – kurs anglojęzyczny największego w Polsce wydawcy kursów językowych – AMERCOM;
 - konkurs wiedzy o krajach anglojęzycznych, organizowany przez Zespół Kolegiów Nauczycielskich w Wałczu;
 - konkurs anglojęzycznych form teatralnych „Gold Drama Competition”;
 - „British and American Quiz” – anglojęzyczny konkurs kulturalno-gramatyczny, organizowany przez Wyższą Szkołę Zawodową Języków Obcych w Wałczu;
 - powiatowy konkurs kolęd i piosenek świątecznych;
 - Ogólnopolski Konkurs Języka Angielskiego „FOX”;
 - Bałtycki Konkurs Języka Angielskiego, organizowany przez Politechnikę Koszalińską;
 - Ogólnopolska Olimpiada Języka Angielskiego pod patronatem Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Ministerstwa Edukacji Narodowej.
5. Realizowane programy:
- Klub Integracji Europejskiej „Euromania”;
 - Program edukacyjny „Newsweeka”;
 - Zajęcia pozalekcyjne przygotowujące uczniów do ustnego i pisemnego egzaminu maturalnego z języka angielskiego;
 - Zajęcia pozalekcyjne „Jak zostać olimpijczykiem?”;
 - E.S.C.O.T. – EUROPE – ogólnoeuropejski program szkół partnerskich.

Szkoła prowadzi strony internetowe w języku polskim, niemieckim i angielskim. Ponadto zrealizowała projekt szkół partnerskich „Europa Młodych Ludzi” – społeczno-edukacyjne studium porównawcze młodzieży na progu XXI wieku”, realizowany od 2004 roku w ramach programu Sokrates Comenius wraz z zaprzyjaźnionymi szkołami:

- a) De Nieuwe Veste z Coevorden (Holandia);
- b) Belfast Boys’ Model School z Belfastu (Irlandia Północna);
- c) Kedainiai Sviesioji Gymnasium z Kedainiai (Litwa);
- d) Naantalin lukio z Naantali (Finlandia);
- e) Jakob-Friedrich-Schoellkopf-Schule z Kirchheim (Niemcy).

Analiza wyników uczniów na wejściu do szkoły i jej ukończeniu wskazuje na znaczące efekty kształcenia, np. można zaobserwować, jak duży wysiłek nauczycie-

le ponieśli w celu podniesienia wyników nauczania w Liceum Profilowanym, gdzie trafiała najstarsza młodzież ze szkół średnich ZSP Czarnków. Na wyjściu ze szkoły młodzież ta osiągnęła lepsze wyniki niż ich rówieśnicy z technikum.

Do analizy tego zagadnienia wykorzystano dane i analizy dostępne dla wszystkich, publikowane i dokonywane przez OKE w Poznaniu.

2. Kompetencje zawodowe uczniów i absolwentów

Z wewnątrzszkolnych analiz wynika, że ZSP w Czarnkowie uzyskuje wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe na poziomie średniej okręgu i województwa.

Szkoła w ostatniej sesji egzaminacyjnej poprzez blisko 90-procentowy wynik osiągnęła najwyższą zdawalność od początku organizowania egzaminu w zasadniczej szkole zawodowej, ponad 30% lepszy od roku ubiegłego. Uczniowie zdający w zawodach kucharza małej gastronomii, ślusarza i operatora obrabiarek skrawających uzyskali wyniki wyższe od średniej wojewódzkiej i krajowej. Warty podkreślenia jest fakt odbywania kształcenia teoretycznego w szkole i CEZ, ponadto bardzo wysoka zdawalność (110 uczniów) mówi dobrze o kształceniu kursowym w ODDZ.

Do egzaminu w technikum podeszło 149 absolwentów, tj. o 24 więcej niż w roku ubiegłym. Najwyższą, bo 63-procentową zdawalność uzyskali absolwenci w zawodzie technik żywienia i gospodarstwa domowego, chociaż najlepszy wynik należy przypisać po raz kolejny technikom technologii drewna, których wynik 29% jest o 3% wyższy od średniej wojewódzkiej. Bardzo niska zdawalność w kraju trafia na falę krytyki nie tylko sposobu przeprowadzenia tego egzaminu, ale i sposobu oceniania. Uczniowie osiągając wyniki bliskie 75% z jednej części, nie zaliczają całego egzaminu, który mogą poprawiać za rok. Przy wysokiej zdawalności matur widać, że za cel obrali sobie po raz kolejny studia, gdyż powtarzają egzamin tylko nieliczni. Zdawalność we wszystkich szkołach dziennych ZSP w tym roku jest o 9% wyższa od roku ubiegłego, wyniki porównywalne mają ekonomiści, gorsze handlowcy i technolodzy drewna, a lepsze mechanicy oraz zdecydowanie lepsze technicy technologii żywienia i gospodarstwa domowego.

Bardzo wysoką (70%) zdawalność odnotowała szkoła policealna w obecnej sesji zimowej w zawodzie technik bhp (szkoła dla dorosłych). Jest to kolejny dowód dobrej współpracy z nauczycielami CEZ w Czarnkowie.

Badaniem zagadnienia objęto klasy kończące szkołę: technikum i zasadniczą szkołę zawodową. Diagnoza została opracowana we współpracy z wychowawcami tych klas (6), nauczycielami realizującymi program w ramach kompetencji kluczowych (4) oraz kierownikiem Ośrodka Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego (CEZ) w Czarnkowie.

Corocznie w szkole dokonywane jest badanie „Rozpoznawanie potrzeb dotyczących dalszego kształcenia wśród uczniów kończących szkołę”. Zadania badania opisuje tabela poniżej.

Sposób diagnozowania – stosowane metody	Osoby dokonujące diagnozy	Sposób dokumentowania	Wykorzystanie i zastosowanie uzyskanych informacji w pracy wychowawczej
<ul style="list-style-type: none"> – Badania losów absolwentów szkoły; – rozmowy indywidualne i grupowe związane z preorientacją zawodową. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wychowawcy klas; – pedagodzy szkolni; – przedstawiciele Powiatowego Urzędu Pracy, Klubu Pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wyniki badań losów absolwentów; – raporty ze spotkań z przedstawicielami PUP, Klubu Pracy, szkół wyższych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Poradnictwo indywidualne i grupowe (preorientacja zawodowe); – organizowanie zajęć, warsztatów służących planowaniu ścieżki dalszej kariery; – organizowanie spotkań młodzieży kończącej szkołę z przedstawicielami szkół wyższych i policealnych; – współpraca z pracodawcami, zakładami pracy.

Analiza losów absolwentów kończących szkołę dokonywana jest corocznie. Jej wyniki wskazują na dalsze zapotrzebowanie na naukę naszych absolwentów, jak również duże zainteresowanie pracą. Przykładowe dane obrazuje tabela dla roku 2007/2008.

Typ szkoły	Liczba	Liczba tych, którzy podjęli dalszą naukę	Liczba absolwentów, którzy podjęli dalszą naukę		Liczba absolwentów, którzy podjęli dalszą naukę		Liczba absolwentów, którzy podjęli dalszą naukę		Liczba absolwentów, którzy podjęli pracę po ukończeniu nauki
			w szkołach dziennych	w szkołach zaocznych	w szkołach państwowych	w szkołach niepublicznych	w uczelniach wyższych	w szkołach policealnych	
Technikum	122	65	14	51	55	10	28	37	52
Liceum Profilowane	25	15	10	5	9	6	8	7	6
Razem Szkoła średnia	147	80	24	56	64	16	36	44	58

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA							
Typ szkoły	Liczba absolwentów	Liczba absolwentów, którzy podjęli dalszą naukę	Liczba absolwentów, którzy podjęli dalszą naukę		Liczba absolwentów, którzy podjęli dalszą naukę		Liczba tych, którzy podjęli pracę po ukończeniu nauki
			w szkołach dziennych	w szkołach wieczorowych i zaocznych	w szkołach państwowych	w szkołach niepublicznych	
Szkoła zasadnicza	113	68	2	66	63	5	57

Analiza SWOT: Kompetencje zawodowe i kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów Szkoły

Badania dokonano w obszarze: Pobudzanie aspiracji edukacyjnych i zainteresowań uczniów, rozwijanie umiejętności kluczowych oraz przygotowanie młodzieży do kontynuowania nauki i funkcjonowania na rynku pracy.

Kierownictwo Centrum Edukacji Zawodowej w Czarnkowie wskazuje na:

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> – Umiejętność poruszania się na rynku pracy, – aspiracje młodzieży do zdobywania wiedzy i umiejętności, – posługiwanie się nowoczesnymi środkami, Internetem, komputerem itp., – umiejętność współpracy w zespole, – umiejętność analitycznego myślenia uczniów na poziomie technikum. 	<ul style="list-style-type: none"> – Rozwój nowoczesnych technologii w danym zawodzie, – mobilność zawodowa, – rozwijanie kompetencji kluczowych przez udział w programach UE.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Brak samodzielności w uczeniu się oraz nawyku ustawicznego kształcenia się i doskonalenia, – na poziomie szkół zawodowych obserwuje się niezadawalające rozwijanie kompetencji technicznych i matematycznych, – brak praktycznych umiejętności w samodzielnym wykonywaniu zadań. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wykonywanie pracy niezgodnej z wykształceniem i oczekiwaniami, – niestabilny rynek pracy (lokalny), – niskie aspiracje wynoszone z domu rodzinnego.

Społeczność szkolna ZSP w Czarnkowie wskazuje na:

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> - Dobrze merytorycznie przygotowana kadra pedagogiczna, - bogate wyposażenie szkoły w pomoce dydaktyczne do nauczania ekonomii i przedsiębiorczości oraz technologii informacyjnej (projekty FMP i MEN), - stosowanie metod aktywizujących, - motywacja młodzieży do zdobywania nowej wiedzy i umiejętności, poszukiwania ofert pracy i wiedzy w kraju i na świecie, - posługiwanie się nowoczesnymi środkami informacji i komunikacji, w tym korzystania z anglojęzycznych witryn internetowych, - umiejętność współpracy w zespole, - umiejętność analitycznego myślenia uczniów na poziomie technikum. 	<ul style="list-style-type: none"> - Łatwiejsze wejście na rynek pracy, - mobilność zawodowa, zwiększenie szans, - rozwijanie kompetencji kluczowych przez udział w edukacyjnych programach krajowych i zagranicznych, - wybór odpowiedniego zawodu, - wykształcenie postawy samodzielnego doskonalenia w posługiwaniu się językami obcymi, poszerzania kontaktów interpersonalnych, - odnalezienie przez ucznia odpowiedniej drogi rozwoju kariery zawodowej, - dobra kondycja finansowa szkoły, - istnienie systemu rozwoju kadry, - wspomaganie przez 3 szkolnych doradców.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Brak umiejętności samodzielnego uczenia się oraz dokształcania, - zbyt mała liczba zajęć z przedsiębiorczości i matematyki w programie technikum, - niezadawalające rozwijanie kompetencji matematycznych służących technice, - brak umiejętności samodzielnego, twórczego rozwiązywania problemów, - możliwość zniechęcenia się do dalszego rozwoju wobec obecnych problemów, - brak pracowni symulacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wykonywanie pracy niezgodnej z wykształceniem i oczekiwaniami, - niestabilny lokalny rynek pracy, - słaby poziom myślenia analitycznego uczniów, - słaba znajomość języka ograniczająca poszukiwanie nowoczesnej wiedzy, pracy w zespole komunikującym się w języku obcym, - stan finansów powiatu, - brak otwarcia się na nowości.

3. Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe

Analiza SWOT

Współpraca nauczycieli przedmiotów ogólnokształcących z nauczycielami przedmiotów zawodowych w zakresie wykorzystywania wiedzy merytorycznej i pedagogicznej w kształtowaniu umiejętności i postaw uczniów szkół zawodowych

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> – Wykorzystywanie doświadczenia nauczycieli – egzaminatorów OKE, – dobrze przygotowana kadra pedagogiczna, – współpraca nauczycieli doradców, – prowadzenie w kilku zawodach zajęć z języka obcego zawodowego i lekcji dwujęzycznych, – lepsze dzielenie się wiedzą i doświadczeniem, – dobra współpraca podstawą budowania właściwej atmosfery pracy w zespole, – podejmowanie innowacji. 	<ul style="list-style-type: none"> – Uzyskanie dużej sprawności posługiwania się językiem obcym szansą na lepszą pracę, – promowanie szkoły w środowisku, – udział szkoły w dużych projektach edukacyjnych skłania całą kadre pedagogiczną do współpracy, – niskie wyniki egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe jako wynik małej sprawności w języku obcym zawodowym (technik handlowiec) oraz nieumiejętności zastosowania matematyki w zadaniach praktycznych i życiu codziennym, – wyrównywanie szans edukacyjnych.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Brak korelacji międzyprzedmiotowej, – brak współpracy nauczycieli przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących, – słaba znajomość języka angielskiego przez nauczycieli przedmiotów zawodowych, – różne traktowanie wskazywania właściwych wzorców osobowych, postaw, – małe zaangażowanie rodziców. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niski poziom myślenia analitycznego, – słaby poziom sprawności językowej, – niewystarczający poziom czytania ze zrozumieniem, – kształcenie matematyczne nie uwzględnia najnowszych tendencji kształcenia zawodowego, – niska samoocena uczniów.

III. RYNEK PRACY

Regionalny i lokalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych szkoły

Według danych WUP w Poznaniu „Sytuacja na wielkopolskim rynku pracy w styczniu 2010 r.; Tendencje i zmiany na wielkopolskim rynku pracy” w styczniu w wielkopolskich urzędach pracy zarejestrowane były 149 442 osoby, w tym: 146 272 bezrobotnych, 3170 poszukujących pracy. W ciągu ostatnich 12 miesięcy liczba bezrobotnych wzrosła w województwie o 41 468 osob tj. 39,6%. Wzrosty zanotowano we wszystkich powiatach Wielkopolski, z czego najwyższe w: poznańskim 83,6%, śremskim 76,1%, grodziskim 71,8%, ostrzeszowskim 69,5% oraz kościańskim 65,1%. W powiecie gostyńskim, krotoszyńskim i złotowskim wzrost nie przekroczył 20%.

W odniesieniu do grudnia 2009 r. bezrobocie w regionie wzrosło o 9,5%, najwyższy wzrost o 19,7% wystąpił w powiecie kępińskim, najniższy o 6,3% w powiecie kolskim.

Najwyższą liczbą bezrobotnych charakteryzowało się 5 powiatów i stanowiły one łącznie 35,2% populacji bezrobotnych województwa wielkopolskiego:

- poznański 16 498 osób (tj. 11,3% ogółu bezrobotnych),
- koniński 12 515 osób (tj. 8,6% ogółu bezrobotnych),
- ostrowski 8 836 osób (tj. 6,0% ogółu bezrobotnych),
- kaliski 6 985 osób (tj. 4,8% ogółu bezrobotnych),
- gnieźnieński 6 611 osób (tj. 4,5% ogółu bezrobotnych).

Stopa bezrobocia w końcu stycznia w regionie wyniosła 9,8% i była niższa od stopy bezrobocia w kraju o 2,9 punktu procentowego. Najniższy wskaźnik wystąpił w województwie mazowieckim tj. 9,6%, najwyższy w warmińsko-mazurskim 21,4% (rozpiętość wskaźnika pomiędzy województwami wynosi 11,8 punktu procentowego).

Zmiany bezrobocia odnotowane w styczniu 2010:

- Polska do stycznia 2009: wzrost liczby bezrobotnych o 418,1 tys. osób, wzrost stopy bezrobocia o 2,3 punkty procentowe, a Wielkopolska: wzrost liczby bezrobotnych o 41,5 tys. osób, wzrost stopy bezrobocia o 2,6 punktów procentowych;
- Polska do grudnia 2009: wzrost liczby bezrobotnych o 159,8 tys. osób, wzrost stopy bezrobocia o 0,8 punktu procentowego, a Wielkopolska: wzrost liczby bezrobotnych o 12,7 tys. osób, wzrost stopy bezrobocia o 0,7 punktu procentowego.

Na poziomie powiatów województwa wielkopolskiego rozpiętość stopy bezrobocia wyniosła w styczniu 2010 roku 17,6 punktu procentowego. Najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła w powiatach: złotowskim – 21,2%, wągrowieckim – 18,0%, słupeckim – 16,8%, chodzieskim – 16,7% oraz czarnkowsko-trzcianeckim – 16,5%. Najniższa w powiatach: poznańskim – 3,6%, kępińskim – 5,3%, wolsztyńskim – 7,6%, nowotomyskim – 7,8% oraz leszczyńskim – 8,7%. Przewagę stanowili mężczyźni, mieszkańcy miast, rejestrujący się w urzędzie pracy po raz kolejny. Z tej grupy 35,1% osób nabyło prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Ponad połowa nowo zarejestrowanych bezrobotnych to osoby z wykształceniem poniżej średniego. Urzędy pracy w styczniu wyłączyły z rejestrów 11 600 osób bezrobotnych, w tym 6029 kobiet. W styczniu 277 osób, tj. 2,4% wyrejestrowanych ogółem, odmówiło przyjęcia oferty pracy bądź innej formy aktywizacji, natomiast 5922 osoby podjęły zatrudnienie.

Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie w publikacji z marca 2010 roku na swojej stronie internetowej w podsumowaniu podaje, że z analiz danych dotyczących bezrobocia w powiecie można zauważyć to, iż najistotniejszym problemem wśród osób bezrobotnych są niedostateczne kwalifikacje zawodowe lub ich brak. Dotyczy to zarówno elementarnej wiedzy szkolnej, jak i uprawnień dodatkowych – niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Większość bezrobotnych to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Najliczniejszą kategorię stanowiły osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” oraz osoby bez zawodu, które podzielić można na osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz wykształceniem ogólnokształcącym.

Do zawodów cechujących się największą nadwyżką podaży siły roboczej zaliczono m.in. następujące grupy: księgowy (samodzielny), szlifierz metali, pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle. Wśród zawodów zdefiniowanych jako nadwyżkowe dominowały zawody wymagające wykształcenia zawodowego. Najczęściej prace na w/w stanowiskach podejmują mężczyźni. Innym zjawiskiem występującym obecnie na rynku pracy jest istnienie grupy zawodów scharakteryzowanych jako deficytowe, m.in. monter mebli, pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z drewna, sekretarka, robotnik gospodarczy, pracownik biurowy (zawód szkolny: technik prac biurowych), brukarz, wulkanizator. Urząd podaje, że wytłumaczyć to można kilkoma przyczynami, w tym tą, że szkolnictwo zawodowe nie dostosowało jeszcze swojej oferty edukacyjnej do zmieniającej rzeczywistości, stąd mało kandydatów na te stanowiska, oraz tym, że uzyskanie uprawnień wymaganych przy wykonywaniu pewnych zawodów jest kosztowne.

Wśród bezrobotnych absolwentów na koniec grudnia 2009 roku dominowały osoby z wykształceniem średnim, czyli z grup zawodowych 3 i 4, zakwalifikowano tutaj 71 osób (21,2% zarejestrowanych absolwentów), w tym najwięcej osób zano-towano w zawodach: technik żywienia i gospodarstwa domowego i asystent ekono-miczny.

W odniesieniu do roku ubiegłego liczba bezrobotnych absolwentów ze średnim wykształceniem wzrosła o 39,2%, tj. o 20 osób. W 2009 roku obserwowano tendencje związane ze zwiększaniem się skali bezrobocia i zmniejszaniem liczby zgłaszanych przez pracodawców propozycji pracy. Liczba bezrobotnych wzrosła o 39,0% w odniesieniu do roku ubiegłego, natomiast liczba ofert pracy spadła o 27,0%. Pracodawcy zgłaszali do urzędów pracy chęć zatrudnienia osób bezrobotnych przede wszystkim w zawodach takich jak: robotnik gospodarczy, sprzedawca, pracownik biurowy, pracownik administracyjny.

W opinii PUP największe szanse na zatrudnienie mają osoby, które spełniają jednocześnie trzy warunki: dobrze znają język obcy, posiadają prawo jazdy, co zwiększa

potencjalną mobilność kandydata do pracy – wpływa na jego elastyczność, większą dyspozycyjność i wszechstronność, sprawnie obsługuje komputer.

Opierając się na danych WUP oraz na raportach serwisu Szybkoprac.pl („RYNEK PRACY LIPIEC-WRZESIEŃ 2009 – WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE”) można stwierdzić, że np. 8,2-procentowa stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim na koniec września 2009 roku była jedną z najmniejszych w kraju. Najwięcej osób, podobnie jak w całej Polsce, zatrudniało budownictwo, z którego pochodziło 13 proc. ofert.

Jest to wynikiem tego, że w trzecim kwartale 2009 roku wzrosła liczba inwestycji infrastrukturalnych i komercyjnych. Na drugim miejscu znalazła się sprzedaż (8%). W trzecim kwartale 2009 roku wzrosła sprzedaż detaliczna. Ważną branżą w województwie wielkopolskim są również usługi, podobnie było w branży finansów i ubezpieczeń (po 7%), kolejną pozycję w Wielkopolsce zajmuje handel (5%) oraz produkcja (5%). Oferty pracy najczęściej adresowane są do pracowników fachowych i fizycznych (26%). Z kolei 22 proc. ogłoszeń było przeznaczonych dla specjalistów od nauk ścisłych i technologii (22%), problem bezrobocia w tych dwóch grupach praktycznie nie istnieje. Wysokie zapotrzebowanie odnotowali przedstawiciele handlowi(14%) oraz sprzedawcy detaliczni (11%), dyrektorzy i konsultanci (9%) oraz finansiści (6%). Odsetek ogłoszeń dla pracowników usług wyniósł 6%, a dla nauczycieli 4%. Najmniej pożądana na wielkopolskim rynku pracy byli pracownicy biurowi i administracyjni (1%). Najwięcej ogłoszeń jest przeznaczonych dla szeregowych pracowników (59%). Odsetek dla wykwalifikowanych specjalistów wyniósł 32%, co jest jednym z najlepszych wyników w kraju.

Przeprowadzone dla potrzeb projektu wywiady, opinie i rozmowy dowodzą, że obecna sytuacja jest na tyle dynamiczna w skali roku, że wszelkie prognozy i badania są odbierane jako bardzo nietrafne i trudna do wytyczenia jest dalsza dynamika tych zmian. Nikt nie chce podjąć się odpowiedzi kluczowej na pytanie: Kogo kształcić i w jakich nowych zawodach masowych lub zawodach przyszłości na poziomie zasadniczym i technikum? Jakie programy praktyk i staży zapewnić dla nowych kierunków kształcenia?

Współczesna szkoła zawodowa projektując zmianę, musi mieć na względzie głównie tendencje na poziomie województwa, a nawet kraju – z uwagi na otwierające się nowe rynki pracy.

Kompetencje kluczowe a rynek pracy

Analiza SWOT w zakresie współpracy szkoły z lokalnym i regionalnym rynkiem pracy

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> – Bogata oferta edukacyjna, – tradycja we współpracy szkoły z wieloma zakładami pracy, – realizacja praktycznej nauki zawodu i praktyk zawodowych w wielu zakładach pracy gmin powiatu i poza nim, – współpraca z Cechem Rzemiosł Różnych i Forum Gospodarczym w Czarnkowie, – otwarcie szkoły na nowych pracodawców. 	<ul style="list-style-type: none"> – Zdolność szkoły do stałego poszerzania oferty edukacyjnej, w tym dla dorosłych, – wdrażanie nowych kierunków kształcenia, tzw. zawodów przyszłości, – czytelne projekty zmian w kształceniu zawodowym, wyzwalające emocje i zainteresowanie pracodawców, – aplikacja szkoły do FRSU oraz opracowanie koncepcji praktyk zagranicznych w ramach projektów mobilności Leonardo da Vinci.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Niedostosowanie kształcenia zawodowego zasadniczego do potrzeb rynku pracy, – zbyt powolne dostosowywanie się systemu edukacji do oczekiwań pracodawców, – brak trafnych diagnoz zapotrzebowania na kształcenie zawodowe dla przyszłości, – niedostateczna liczba szkolnych doradców zawodowych i słabe wykorzystanie doradców PUP, – przestarzałe programy szkolne, – niedostateczna baza dla potrzeb wdrożenia kształcenia modułowego, – niska zdawalność egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe przez uczniów zawodów technicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak spójnych działań pracodawców, samorządów i instytucji edukacyjnych, – wspomaganie szkół zawodowych przez organy prowadzące z naciskiem na stronę kosztową, – brak wsparcia szkół w szybkich reakcjach na zmiany rynku pracy, – wolne tempo zmian programów kształcenia zawodowego, a nawet ich brak, – zanik wielu cennych dla rynku specjalizacji prowadzonych w szkołach zawodowych, a nawet zawodów z wielu branż, – zbyt duża liczba uczniów pobierających naukę w liceach ogólnokształcących.

Znajomość wymogów, potrzeb i prognoz rynku pracy i ich uwzględnianie w pracy z uczniem została zdiagnozowana dla potrzeb projektu na podstawie wniosków z pracy zespołu nauczycieli przedmiotów zawodowych, opisów sytuacji przez pedagogów szkolnych w półrocznych i rocznych sprawozdaniach, analizy wyników egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe przez OKE i KO, wewnętrznych analiz wyników nauczania oraz rozmowy z kierownictwem Centrum Edukacji Zawodowej w Czarnkowie.

Kompetencje zawodowe i kompetencje kluczowe uczniów i absolwentów szkoły (diagnoza w obszarze psychologiczno-pedagogicznym)

Główny cel badań: ocena stopnia przygotowania młodzieży do kontynuowania nauki i funkcjonowania na rynku pracy.

Cele szczegółowe:

- a) ocena mocnych i słabych stron uczniów i absolwentów w obszarze umiejętności uczenia się,
- b) ocena zdolności poszukiwania możliwości dalszego kształcenia się uczniów kończących szkołę,
- c) zbadanie poziomu umiejętności kształtowania dalszej kariery i pracy,
- d) zbadanie poziomu motywacji i wiary we własne możliwości w uczeniu się i osiąganiu sukcesów wśród uczniów kończących szkołę.

Grupa badawcza:

Grupę badawczą stanowi młodzież ostatnich klas zasadniczej szkoły zawodowej oraz czteroletniego technikum.

Narzędzia i techniki badawcze:

- a) wywiad indywidualny i grupowy prowadzony przez pedagoga szkolnego,
- b) kwestionariusz ankiety dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych dotyczący doradztwa zawodowego opracowany przy współpracy Wielkopolskiego Kuratorium Oświaty i UAM w Poznaniu,
- c) obserwacja zachowań, postaw młodzieży, prowadzona podczas zajęć warsztatowych z obszaru doradztwa zawodowego.

Wnioski z badań:

Przeprowadzone wywiady, badania, obserwacje, pozwalają na wysunięcie następujących wniosków:

1. Uczniowie kończący szkołę są wyposażeni w wiedzę dotyczącą procesu uczenia się i samorozwoju, jednak nie zawsze potrafią z niej umiejętnie korzystać.
2. Mocną stroną młodzieży jest posiadana umiejętność planowania ścieżki kariery i dalszego rozwoju.
3. Uczniowie mają słabą motywację i wiarę we własne możliwości, co często jest przyczyną nie podejmowania trudu dalszego rozwoju.
4. Pozytywnie należy ocenić umiejętność korzystania przez młodzież z różnych źródeł pomocy, informacji w obszarze doradztwa zawodowego.
5. Słabą stroną badanych osób jest nieumiejętność przetwarzania zdobytej wiedzy i stosowania jej w różnorodnych kontekstach (także w obszarze zawodowym).
6. Badaną młodzież cechuje mała zdolność do pokonywania przeszkód pojawiających się na drodze samorozwoju.

Wnioski do dalszej pracy:

Biorąc pod uwagę wnioski z prowadzonych dotychczas badań, jak również uwzględniając fakt, że zdolność absolwentów do znalezienia zatrudnienia jest w dużej mierze uzależniona od posiadanych przez nich cech i innych atrybutów, w procesie wychowania i edukacji należy więcej miejsca poświęcić na rozwijanie takich umiejętności i kompetencji uczniów, jak:

- a) umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- b) umiejętność korzystania z przyswojonej wiedzy w różnorodnych sytuacjach życiowych,
- c) umiejętność radzenia sobie z niepewnością,
- d) umiejętność dostrzegania swoich mocnych stron, potencjału i możliwości oraz wykorzystania ich w budowaniu pozytywnego wizerunku.

Możliwości zatrudnienia i funkcjonowanie absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy

Materiałem wyjściowym do badań jest „STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO POWIATU Czarnkowsko–Trzcianeckiego 2001–2010” Z przeprowadzonej przez powiat analizy SWOT dla potrzeb ww. strategii w aspekcie niniejszego opracowania interesujące wydają się takie zapisy, jak:

SILNE STRONY	SZANSE
<ul style="list-style-type: none"> – Tradycje rzemieślnicze, – oferta szkolnictwo średniego, – duży potencjał ludzki, – dobre położenie geograficzne, – gospodarność, – wykształcona kadra, – silne gospodarczo gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> – Integracja powiatów wielkopolskich, – wejście do Unii Europejskiej, – bliskość granicy zachodniej, – rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w skali makro, – rozwój przetwórstwa, – stabilizacja gospodarki kraju, – edukacja młodzieży na poziomie europejskim.
SŁABE STRONY	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> – Niski potencjał produkcyjny, – duże bezrobocie na obszarach wiejskich, – niski poziom wykształcenia, – niski kapitał wewnętrzny, – brak zajęć pozaszkolnych dla młodzieży, – brak dostępu do nowych technologii, – słabe szkolnictwo na obszarach wiejskich. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wykup majątku przez kapitał obcy, – niska rentowność przemysłu rolno-spożywczego, – zubożenie społeczeństwa w skali makro, – niestabilna polityka państwa, – niestabilność prawa, – konkurencja ze strony powiatów ościennych.

Opracowana strategia dla powiatu jest w końcowej fazie realizacji. W ocenie wielu środowisk i władz tempo jej realizacji oraz zakres wykonanych na jej podsta-

wie zadań niesie optymizm. Wyniki analizy SWOT prowadzone dla niniejszego opracowania pokazują zmiany rzeczywistości w 10-letniej działalności powiatu.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu od 2001 roku dokonuje corocznej oceny sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego na rynku pracy. Wyniki swoich badań przedstawia w dokumencie „Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego danego rocznika na rynku pracy”, który przyjmowany jest przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego. Analiza tych dokumentów przyjmowana jest ostrożnie przez środowisko oświatowe z powodu rozbieżnych danych z badaniem losów absolwentów szkół w szkołach w nieco późniejszym okresie.

Dla potrzeb niniejszego opracowania dokonano analizy z 2007 roku dotyczącej opracowania perspektywicznego zapotrzebowania na kadry kwalifikowane w Wielkopolsce wykształcone na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej, technikum, szkoły policealnej, kolegium, tj. dokumentu pod nazwą „Diagnoza stanu i potrzeb kadrowych do roku 2010 w poszczególnych zawodach dla województwa wielkopolskiego”. W opracowaniu niniejszym korzystano z opisu zagadnienia na stronie: ww.wup.poznan.pl/att/polityka/opracowania/Perspektywiczne_zapotrzebowanie_na_kadry_2007-2010.pdf.

Analiza pokazuje wyraźne dysproporcje w niektórych zawodach, np.:

- technicy mechanicy: absolwentów 5961, zapotrzebowanie 90;
- ekonomiści: absolwentów 5622, zapotrzebowanie 71;
- organizatorzy turystyki: absolwentów 5165, zapotrzebowanie 11;
- murarze: absolwentów 485, zapotrzebowanie 1456,
- spawacze: absolwentów 0, zapotrzebowanie 1083.

Najwięcej uczniów uczęszczających do szkół zawodowych sklasyfikowanych jest w grupach:

- sprzedawcy i demonstratorzy – 3889 osób (15,4%),
- mechanicy pojazdów samochodowych – 3748 osób (14,9%),
- kucharze – 2720 osób (10,8%),
- piekarze i cukiernicy – 2374 osoby (9,4%),
- fryzjerzy i kosmetyczki – 1921 osób (7,6%),
- stolarze – 1880 osób (7,5%),
- ślusarze – 1026 osób (4,1%),
- elektromechanicy – 944 osoby (3,7%).

Zasadnicze szkoły zawodowe obecnie kształcą w województwie w około 50 zawodach, z czego uczniowie kształceni w ww. zawodach stanowią prawie 80% wszystkich uczniów szkół zawodowych. Najmniejszą popularnością wśród młodzieży cieszyły się zawody sklasyfikowane w grupach elementarnych: operatorzy

maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych i wyrobów mleczarskich, mechanicy precyzyjni, kowale i hartownicy, operatorzy urządzeń przemysłu szklarskiego, betoniarze, monterzy sieci i urządzeń telekomunikacyjnych, jubilerzy, złotnicy, formierze odlewniczy, robotnicy obróbki kamienia, plecionkarze, kaletnicy, introligatorzy. W wymienionych zawodach placówki oświatowe podjęły kształcenie, jednak bardzo znikome, a liczba absolwentów w analizowanych latach nie przekroczy 30 osób.

Liczba absolwentów, którzy ukończą edukację na poziomie średnim w latach 2007–2010 (technika i szkoły policealne) – według elementarnych grup zawodów i największej liczby wychodzących absolwentów:

- pracownicy do spraw finansowych i handlowych, w tym ekonomiści i technicy agrobiznesu 10 540 osób (14,4% ogółu uczniów w technikach), jednocześnie tylko 206 ofert pracy dla tego zawodu zarejestrowały urzędy pracy w I półroczu 2007 r.,
- technicy mechanicy – 5 961 osób (8,2% ogółu), 90 ofert pracy,
- technicy informatycy – 5 929 osób (8,1% ogółu), 124 oferty pracy,
- organizatorzy turystyki i pokrewni, w tym technik obsługi turystycznej, hotelarstwa i organizacji usług turystycznych – 5165 osób (7,1% ogółu), 11 ofert pracy,
- agenci do spraw sprzedaży, w tym technik handlowiec i przedstawiciel handlowy – 4823 osoby (6,6% ogółu), 1052 oferty pracy,
- technicy elektronicy telekomunikacji i pokrewni – 4709 osób (6,5% ogółu), 86 ofert,
- technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni – 4489 osób (6,2% ogółu), 31 ofert pracy,
- dietetycy i żywieniowcy 4280 osób (5,9% ogółu), 46 ofert pracy,
- technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni, w tym technicy architektki, budownictwa, drogownictwa, ochrony środowiska i urządzeń sanitarnych 3476 osób (4,8% ogółu), 103 oferty pracy,
- fryzjerzy, kosmetyczki – 2097 osób (2,9% ogółu), 435 ofert pracy.

Technika kształcą również w około 50 zawodach, z czego ponad połowa uczniów to przyszli technicy ekonomiści, technicy mechanicy, technicy informatycy i technicy handlowcy.

Dane dotyczące subregionu pińskiego wskazują, że latach 2007–2010 na rynek pracy trafi łącznie najwięcej uczniów w zawodach sklasyfikowanych w grupach:

- technicy ekonomiści i technicy agrobiznesu – 1694 osoby (10,5% ogółu absolwentów szkół zawodowych i średnich),
- technicy rolnicy, leśnicy – 1207 osób (7,5% ogółu),

- technicy informatycy – 1138 osób (7,1% ogółu),
- technicy mechanicy – 1031 osób (6,4% ogółu),
- agenci do spraw sprzedaży (handlowcy) – 987 osób (6,1% ogółu),
- dietetycy i żywieniowcy – 819 osób (5,1% ogółu),
- organizatorzy turystyki – 777 osób (4,8% ogółu),
- technicy budownictwa, ochrony środowiska – 711 osób (4,4% ogółu),
- kucharze – 658 osób (4,1% ogółu),
- mechanicy pojazdów samochodowych – 575 osób (3,6% ogółu).

Trudną sytuację będą mieli technicy ekonomiści, od stycznia do września 2007 r. wpłynęło dla nich do urzędów pracy tylko 21 ofert, technicy mechanicy (9 ofert), dietetycy (brak ofert). Niewielka liczba ofert wpłynęła również dla techników informatyków, organizatorów turystyki oraz techników budownictwa i ochrony środowiska. Pomimo, że są to zawody przyszłościowe, zgodne z rozwojem gospodarczym regionu, to jednak często pracodawcy poszukują specjalistów z wyższym wykształceniem. Część młodzieży z pewnością będzie naukę kontynuowała.

Przygotowanie diagnozy potrzeb na rynku pracy jest utrudnione ze względu na różną klasyfikację zawodów w gospodarce i w edukacji (np. gospodarka ma 1707 zawodów i specjalności, a szkoły na poziomie zawodowym około 200, w tym szkoły zawodowe kształcą w Wielkopolsce 76 zawodach, a technika w 123 zawodach). Podmioty na rynku pracy nie zawsze korzystają z suplementu tj. załącznika do dyplomu, który precyzyjnie określa do wykonywania jakich zawodów absolwent jest przygotowany.

Zawody wskazane w analizach, na które jest duża liczba ofert pracy w Wielkopolsce, przy bardzo małej liczbie przyszłych absolwentów to:

- pracownik obsługi biurowej (technik prac biurowych) – 221 osób na 1578 ofert,
- gospodarz budynków – 0 osób na 1384 oferty,
- robotnik przy pracach prostych w przemyśle – 0 osób na 963 oferty,
- pomoc i sprzątaczką biurowa, hotelowa – 0 osób 895 ofert,
- magazynier – 0 osób na 733 oferty.
- kierowca – 0 osób na 2046 ofert.

Lata 2008–2013 to okres, w którym w naszym regionie wydatkowane będą znaczące środki z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (WRPO) oraz w związku z przygotowaniem do EURO 2012 otwarty zostanie dodatkowo szeroki front inwestycyjny w szczególności w budownictwie i infrastrukturze drogowej.

Wielkość inwestycji, które planują samorządy w poszczególnych subregionach według planów inwestycyjnych na lata 2008–2013 w Wielkopolsce to łącznie 2412 inwestycji o łącznej wartości 10 111 645 845 zł, w tym na:

- budownictwo – na 973 inwestycje kwotę 2 381 412 026 zł,
- drogownictwo – na 833 inwestycje kwotę 1 002 810 622 zł,
- usługi – na 253 inwestycje kwotę 498 888 529 zł,
- inne – na 353 inwestycje kwotę 6 228 534 668 zł.

Tak ogromnie środki na inwestycje muszą generować określone zapotrzebowanie na pracowników, np. w budownictwie zapotrzebowanie na około 4600 pracowników (wg szacunków firm budowlanych), i to w zawodach, które – jak wykazują analizy – są obecnie deficytowe, a szkoły nie kształcą tych specjalistów.

Bieżący dostęp do informacji na temat struktury i dynamiki bezrobocia jest bardzo ważny dla prawidłowego planowania poszczególnych działań operacyjnych w ramach strategii rozwoju społecznego. Dane odnośnie powiatu są dostępne do bezpośredniego wglądu są na stronach Powiatowego Urzędu Pracy w Czarnkowie.

Tabela 1.: Bezrobotni na terenie powiatu czarnkowsko-trzciankowskiego, dane PUP, czerwiec 2006, 2007 i 2008

Bezrobotni wg poziomu wykształcenia						
Powiat czarnkowsko-trzciankowski	Ogółem	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Czerwiec 2006	6120	213 (3,5%)	1490 (24,3%)	459 (7,5%)	2031 (33,2%)	1297 (31,5%)
Czerwiec 2007	4066	165 (4,1%)	1007 (24,8%)	322 (7,9%)	1297 (31,9%)	1275 (31,4%)
Czerwiec 2008	3392	149 (4,4%)	873 (25,7%)	312 (9,2%)	1011 (29,8%)	1047 (30,9%)

Tabela 2.: Bezrobotni na terenie powiatu czarnkowsko-trzciankowskiego, dane PUP, czerwiec 2006, 2007 i 2008

Bezrobotni wg wieku						
Powiat czarnkowsko-trzciankowski	Ogółem	< 24 lata	25–34	35–44	45–54	55 <
Czerwiec 2006	6120	1446 (23,6%)	1717 (28,1%)	1187 (19,4%)	1472 (24,1%)	298 (4,8%)
Czerwiec 2007	4066	882 (21,7%)	1161 (28,6%)	765 (18,8%)	988 (24,3%)	270 (6,7%)
Czerwiec 2008	3392	812 (23,9%)	954 (28,1%)	620 (18,3%)	770 (22,7%)	236 (7%)

Tabela 3.: Bezrobotni na terenie powiatu czarnkowsko-trzciankowskiego, dane PUP, czerwiec 2006, 2007 i 2008

Bezrobotni wg długości okresu zarejestrowania							
Powiat czarnkowsko-trzciankowski	Ogółem	< 1 miesiąc	1-3	3-6	6-12	12-24	24 <
Czerwiec 2006	6120	566 (9,2%)	690 (11,3%)	939 (15,3%)	1204 (19,7%)	900 (14,7%)	1821 (29,8%)
Czerwiec 2007	4066	442 (10,9%)	477 (11,7%)	480 (11,8%)	991 (24,4%)	690 (17,0%)	986 (24,2%)
Czerwiec 2008	3392	463 (13,6%)	568 (16,7%)	546 (16,1%)	669 (19,7%)	462 (13,6%)	684 (20,2%)

Osoby w wieku produkcyjnym mobilnym (18–44) stanowiły w 2008 r. 70,3% wśród ogółu osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Czarnkowie.

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH

Prognozy demograficzne

Analizie została poddana liczba uczniów gimnazjów, których absolwenci stanowią o kierunkach kształcenia ZSP im. J. Nojego w Czarnkowie.

		klasa I	klasa II	klasa III	łącznie	
1	Czarnków	127	149	143	419	23,41%
2	Lubasz	105	98	113	316	17,65%
3	Wieleń	87	95	76	258	14,41%
4	Gębice	52	58	55	165	9,22%
5	Połajewo	63	61	40	164	9,16%
6	Rosko	57	51	45	153	8,55%
7	Młynkowo	32	28	38	98	5,47%
8	Jędrzejewo	23	31	30	84	4,69%
9	Kuźnica Cz.	30	21	23	74	4,13%
10	Romanowo	20	19	20	59	3,30%
	Razem:	596	611	583	1790	
	w tym miasto	179	207	198	584	32,63%
	w tym wieś	417	404	385	1206	67,37%
Poradnia PPP Czarnków – zasięg działania					1414	78,99%

Analiza powyższa powstała w wyniku rozmów z przedstawicielami gimnazjów, poradni oraz szkół podstawowych. Prowadzi ona do wniosku, że demografia lokalna odbiega znacząco od województwa i kraju. Można zaobserwować dużą stabilność napływu absolwentów gimnazjów lokalnych do szkół ponadgimnazjalnych i przy założeniu obecnego poziomu pobierania nauki przez absolwentów gimnazjów ww. w szkołach poza powiatem w naborach uczniów nastąpią nieznaczne zmiany. Zwiększenie liczby uczniów kształcących się zawodowo z pewnością może nastąpić w wyniku otwarcia krajowej dyskusji na temat reformy kształcenia zawodowego i społecznej kampanii na rzecz jego rozwoju.

Analiza demograficzna dotycząca kolejnych roczników uczniów oparta o dane ze szkół podstawowych jest porównana do gimnazjów. Analizując zmiany na bazie szkół Czarnkowa, uzyskujemy dane:

Czarnków – Gimnazjum	Kl. I – 127	Kl. II – 149	Kl. III – 143
Czarnków – Szkoła Podstawowa	Kl. 6 – 130	Kl. 5 – 125	Kl. 4 – 113
Czarnków – Szkoła Podstawowa	Kl. 3 – 116	Kl. 2 – 114	Kl. 1 – 119

Eliminując błąd statystyczny, wynikający z przemieszczenia się młodych rodzin z miasta do okolicznych wsi, można założyć nieznaczne zmiany w napływie uczniów do szkół. Jeżeli nie nastąpią znaczące dla środowiska zmiany gospodarcze, takie jak np. budowa elektrowni w Klempiczu, pozycja szkoły nie powinna ulec zmianie.

Ogólna liczba dzieci przyjętych przez PPP w Czarnkowie w roku szkolnym 2008/2009 wynosiła 1414. Teren ten jest właściwym dla potrzeb stawiania wniosków do analiz.

Współpraca szkoły z zakładami pracy

Uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. Józefa Nojego w Czarnkowie naukę zawodu w formie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych realizują u pracodawców w Centrum Edukacji Zawodowej w Czarnkowie oraz w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Uczniowie zasadniczej szkoły zawodowej są zatrudnieni na podstawie umów o pracę jako młodociani pracownicy w ponad 100 zakładach pracy powiatu.

Liczba uczniów, którzy realizowali praktyczną naukę zawodu (zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe) u pracodawców w roku szkolnym 2008/2009.

typ szkoły	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Technikum	Technikum Uzupełniające	Szkoła Policealna
Liczba uczniów realizujących zajęcia praktyczne	414	100	-	-
Liczba uczniów odbywających praktyki zawodowe	-	370	11	37

Liczba uczniów, którzy realizowali praktyczną naukę zawodu (zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe) u pracodawców w roku szkolnym 2009/2010 (do 26.03. 2010 r.)

typ szkoły	Zasadnicza Szkoła Zawodowa	Technikum	Szkoła Policealna
Liczba uczniów realizujących zajęcia praktyczne	382	72	-
Liczba uczniów odbywających praktyki zawodowe	-	167	10

Współpraca szkoły z pracodawcami obejmuje:

- 1) Pomoc w zakresie zaopatrzenia w podstawy programowe kształcenia w danym zawodzie oraz standardy wymagań egzaminacyjnych dla danego zawodu, uzgodnienie komunikowania wyników i pozyskiwania informacji niezbędnych do kształcenia ucznia;
- 2) Działania w obszarze wychowawczym (monitorowanie frekwencji, zachowania);
- 3) Wizyty w zakładach pracy (ocena i dostosowanie bazy techno-dydaktycznej do prowadzonego kształcenia, przestrzeganie zasad bhp, prowadzenie dokumentacji pnz, sposób realizacji pnz, nadzór pedagogiczny);
- 4) Seminaria organizowane przez szkołę dla pracodawców (priorytetowym zagadnieniem jest omówienie procedur przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, analiza wyników egzaminu zawodowego celem określenia tych obszarów praktycznej nauki zawodu, które wymagają poprawy funkcjonowania, wymiana doświadczenia na temat przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe przez OKE w Poznaniu oraz Izbę Rzemieślniczą, dzielenie się spostrzeżeniami z pracy z młodzieżą, zwracając szczególną uwagę na występujące problemy);

- 5) W ramach projektu „Zajęcia dydaktyczne inaczej...” organizowane są wyjazdy do nowoczesnych zakładów pracy;
- 6) Szkoła bierze udział w Ogólnopolskim Dniu Przedsiębiorczości. Uczniowie mają możliwość towarzyszenia pracownikom podczas wykonywania codziennych obowiązków, mogą poznać kwalifikacje i umiejętności jakie są konieczne do pracy w konkretnym zawodzie. Przedsiębiorcy oraz przedstawiciele instytucji publicznych są bardzo otwarci na tę formę współpracy ze szkołą i chętnie dzielą się swoim doświadczeniem i wiedzą;
- 7) Organizowanie próbnych egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe przez Centrum Edukacji Zawodowej w Czarnkowie oraz zapraszanie do współpracy nowych pracodawców, aby mogli uczestniczyć w części praktycznej egzaminów;
- 8) Uczestnictwo w konkursach, np. w zawodzie rolnik organizowanych przez Powiatowe Centrum Rolnicze w Czarnkowie itp.

Zacieśnianie współpracy szkoły z pracodawcami zwiększa szanse absolwentów na płynne wejście na rynek pracy bezpośrednio po ukończeniu edukacji.

Działalność szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy

Działalność ZSP w Czarnkowie na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy obejmuje:

- a) monitorowanie potrzeb lokalnego rynku pracy,
- b) przygotowywanie oferty edukacyjnej atrakcyjnej dla przyszłych uczniów oraz lokalnego rynku pracy,
- c) analizowanie losów absolwentów (eliminowanie kształcenia w zawodach, które nie są zawodami poszukiwanymi na lokalnym rynku pracy),
- d) wzbogacanie bazy dydaktycznej,
- e) zdobywanie nowych umiejętności przez nauczycieli kształcenia zawodowego.

Działania związane z doradztwem zawodowym

Oceny sytuacji dokonano na podstawie rozmów indywidualnych z uczniami kończącymi szkołę, zajęć mających na celu zachęcenie i zmotywowanie do podjęcia dalszego kształcenia. Działania szkoły w zakresie doradztwa zawodowego obejmują:

- a) zapewnienie uczniom dostępu do informacji ułatwiających im wybór dalszego etapu kształcenia;

- b) organizowanie spotkań młodzieży klas maturalnych z przedstawicielami szkół wyższych, policealnych i pomaturalnych;
- c) udostępnianie informatorów, udzielanie informacji o szkołach wyższych;
- d) organizowanie wyjazdów młodzieży na „Drzwi otwarte” wyższych uczelni;
- e) zajęcia wychowawcze prowadzone przez pedagogów szkolnych;
- f) spotkania młodzieży z Liderem Klubu Pracy i przedstawicielem PUP;
- g) przygotowanie gabloty informacyjnej dla uczniów kończących szkołę.

Inicjatywy zrealizowane przez szkołę dla społeczności lokalnej:

1. Szkoła nowych szans – Oddolne inicjatywy edukacyjne na terenach wiejskich;
2. Kształcenie w zawodach nowej gospodarki osób zagrożonych utratą zatrudnienia;
3. Akademia Społeczeństwa Informacyjnego we współpracy z OFEK w Poznaniu;
4. Szkolenie OCM;
5. Dzień przedsiębiorczości;
6. Laboratorium ECDL (szkoła jako jedyna w okręgu posiada certyfikat na 2 laboratoria).

Celem jest umożliwienie wszystkim zainteresowanym osobom podniesienia swoich kompetencji informacyjnych i komunikacyjnych koniecznych obecnie i niezbędnych w przyszłości zarówno w pracy zawodowej, jak i w życiu społecznym.

Cenne doświadczenie dały szkole projekty:

- 1) „Aktywność młodych – szansą powiatu” – rządowy program wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w 2007 r.

Celami było rozwijanie zainteresowań i rozwój osobowości, zagospodarowanie czasu wolnego, wyrównywanie szans edukacyjnych, przygotowanie do uczestnictwa w konkursach przedmiotowych, przygotowanie do aktywnego i twórczego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym. Wszystkie działania podejmowane podczas realizacji zajęć obejmowały swym zakresem wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży, które były zgodne z oczekiwaniami uczniów i dostosowane do ich potrzeb. Zróżnicowany stopień trudności poruszanych zagadnień i treści sprzyjał rozbudzaniu zainteresowań uczniów zdolniejszych, a mniej zdolnym pozwalał na przyswojenie wielu zagadnień. Do projektu została włączona młodzież zarówno wiejska, jak i miejska.

- 2) Szkoła nowych szans – Oddolne inicjatywy edukacyjne na terenach wiejskich.
Celem projektu było pobudzenie aktywności mieszkańców obszarów wiejskich na rzecz samoorganizacji i tworzenia lokalnych inicjatyw ukierunkowanych na rozwój edukacji i podnoszenia poziomu wykształcenia mieszkańców obszarów wiejskich.

V. WNIOSKI I REKOMENDACJE

W miarę zmieniającego się rynku pracy, zmian gospodarczych i społecznych zmienia się popyt na kwalifikacje. Systemy edukacyjne powinny dostosować metody i treści nauczania do potrzeb rynku pracy oraz zapewnić absolwentom szkół warunki do rozwoju osobistego i zawodowego.

Projekt „Szkola Kluczowych Kompetencji” pozwoli na zwiększenie dostępności do rozwoju kompetencji kluczowych uczniów szkół ponadgimnazjalnych naszej szkoły. Dzięki portalowi edukacyjnemu „kluczowe-kompetencje” już dziś odbywa się komunikacja i wymiana informacji pomiędzy organami prowadzącymi, nauczycielami, partnerami projektu.

Zakłada się, że udział szkoły w projekcie „Szkola Kluczowych Kompetencji. Ponadregionalny program rozwijania umiejętności uczniów szkół Polski Centralnej i południowo-zachodniej”:

- wpłynie na modyfikację tradycyjnych systemów kształcenia pod względem kadrowym, materialnym i finansowym;
- wpłynie na przemianę funkcji nauczyciela (instruktora),
- zmieni proces uczenia się (podręczniki, obudowa dydaktyczna, zawodoznawstwo, techniki programowania treści kształcenia, Koła Naukowe, portal projektu).

Rekomendacja I

Nauczyciele wytypowani przez szkołę do opracowania i wdrożenia autorskich programów nauczania:

1. Paulina Giś – podstawy przedsiębiorczości;
2. Anna Janyska – matematyka;
3. Anna Konieczka – technologia informacyjna;
4. Dariusz Polus – język angielski.

Imię	Nazwisko	Stopień awansu	Ukończone studia, posiadane kwalifikacje	Inne formy doskonalące
Paulina	Giś	Nauczyciel kontraktowy	<ul style="list-style-type: none"> – mgr zarządzania i marketingu, – kurs pedagogiczny 	<ul style="list-style-type: none"> – policealne studium informatyki, – kończy szkolenie na egzaminator OKE (sprzedawca, ekonomista, handlowiec)
Anna	Janyska	Nauczyciel dyplomowany	<ul style="list-style-type: none"> – mgr matematyki, specjalność nauczycielska – studia podyplomowe w zakresie nowych zadań nauczyciela matematyki w zreformowanej szkole 	<ul style="list-style-type: none"> – egzaminator OKE z matematyki
Anna	Konieczka	Nauczyciel dyplomowany	<ul style="list-style-type: none"> – mgr matematyki, – zaświadczenie o ukończeniu kursu przygotowania pedagogicznego, – studia podyplomowe w zakresie informatyki i technologii informacyjnej dla nauczycieli, – studia podyplomowe w zakresie zarządzania informacją, – studia podyplomowe w zakresie informatyki 	<ul style="list-style-type: none"> – studia podyplomowe w zakresie organizacja i zarządzanie oświatą, – kurs kwalifikacyjny z zakresu zarządzania oświatą, – egzaminator OKE z matematyki – egzaminator OKE egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik informatyk
Dariusz	Polus	Nauczyciel mianowany	<ul style="list-style-type: none"> – nauczycielskie kolegium języków obcych, specjalność język angielski – mgr filologii, specjalność filologia angielska, biznesowa 	<ul style="list-style-type: none"> – egzaminator OKE z języka angielskiego

Realizacja projektu przebiegać będzie w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych na bazie opracowanych programów i pracowni:

1. Paulina Giś – podstawy przedsiębiorczości – C8;
2. Anna Janyska – matematyka – C15;
3. Anna Konieczka – technologia informacyjna – A8;
4. Dariusz Polus – język angielski – A14.

Ponadto kształtowanie nabytych umiejętności kluczowych przez uczniów będzie odbywało się w czasie Wakacyjnych Obozów naukowych, zajęć w Kołach Naukowych, uczestnictwie w Studium Kompetentnych Liderów oraz podczas w realizacji założonych konkretnych przedsięwzięć.

Programy autorskie opracowane będą w trakcie warsztatów w dwóch turach: I w II połowie kwietnia, a II w czerwcu. Autorzy będą mieli dostęp do doradztwa, konsultacji oraz portalu www.kluczoweE-kompetencje.pl/edycja2.

Rekomendacja II

Projektem objęte winny zostać zawody: technik logistyki, technik mechatroniki, technik informatyki, technik handlowiec lub technik organizacji reklamy.

Termin wdrożenia projektu dla uczniów: 1 września 2010 roku.

W aspekcie zarządzania rekomendacja zostanie wdrożona poprzez ujęcie w planie nauczania odpowiednich rodzajów zajęć w wymiarze zgodnym dla potrzeb realizacji projektu. W aspekcie organizacyjnym poprzez zorganizowanie odpowiednich oddziałów klasowych i przypisanie ich do nauczycieli realizujących program.

Rekomendacja III

Realizujący projekt winni dokonać nowego spojrzenia na realizowany program nauczania, pod kątem funkcjonowania absolwenta na lokalnym, europejskim i światowym rynku pracy oraz wzmocnienia wybranych kompetencji kluczowych i kompetencji zawodowych. W wyniku realizacji projektu w ZSP w Czarnkowie jest szansa, że szkołą będzie nowocześniejsza we wdrażaniu kompetencji kluczowych. Projekt ma wspomagać świadome i odpowiedzialne uczenie się, skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach, współdziałanie w zespole, naukę rozwiązywania problemów w sposób twórczy oraz sprawne posługiwanie się komputerem w życiu codziennym. Uczniów w wyniku realizacji projektu pozyskać winien wyższy poziom kompetencji od rówieśników, a doświadczenie zdobyte przez szkołę pozwoli na podniesienie kompetencji nauczycieli i jakości pracy szkoły.

Rekomendacja IV

Podstawy przedsiębiorczości – wnioski do programu nauczania:

- 1) wnikliwie omawiać zagadnienia kształtowania postaw rzetelnej pracy;
- 2) udoskonalić nabywanie umiejętności założenia i prowadzenia własnej firmy;
- 3) uczyć posługiwania się Internetem dla potrzeb rozwiązywania problemów gospodarczych, pozyskiwania danych do analiz;
- 4) zwracać uwagę na błędy w pojmowaniu wiarygodności źródeł i informacji;
- 5) wdrożyć przygotowanie do funkcjonowania na rynkach europejskich i światowych;
- 6) przygotować młodzież do samozatrudnienia;
- 7) rozwijać zainteresowania zawodowe i powiązane z nimi usługi niezbędne do funkcjonowania zakładu danej branży.

Technologia informacyjna – wnioski do programu nauczania:

- 1) wnikliwie analizować możliwości nauki podstawowych umiejętności zawodowych w ramach kolejnych treści programowych przedmiotu;
- 2) doskonalić posługiwanie się i stosowanie elementów technologii społeczeństwa informacyjnego w pracy;
- 3) uczyć posługiwania się Internetem dla potrzeb rozwiązywania problemów życiowych, niezbędnych w zawodzie;
- 4) zwracać uwagę na błędy w pojmowaniu wiarygodności źródeł i informacji;
- 5) doskonalić umiejętność projektowania stron WWW;
- 6) uczyć umiejętności praktyczne związane np. z obsługą elektronicznego konta bankowego, korespondencji z urzędami.

Języki obce nowożytnie – wnioski do programu nauczania:

- 2) rozwijać umiejętność mówienia z zastosowaniem słownictwa związanego z kształceniem zawodowym;
- 3) wzbogacać słownictwo o elementy niezbędne w pracy poza granicami kraju;
- 4) ćwiczyć i rozwijać umiejętność stosowania struktur leksykalno – gramatycznych (głównie poziom rozszerzony);
- 5) wprowadzać więcej ćwiczeń pisania w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów, opracowywania dokumentów niezbędnych w znalezieniu pracy, prowadzenia własnej firmy itp.

Matematyka – wnioski do programu nauczania:

- 2) dążyć do wspomaganie nauczania matematyki w integracji międzyprzedmiotowej,
- 3) doskonalić rozwiązywanie tzw. zadań praktycznych w danym zawodzie;
- 4) wprowadzić w nauczaniu zawodu elementy logiki matematycznej;
- 5) zwracać uwagę na błędy rachunkowe (w dalszych etapach często utrudniają rozwiązanie zadania) oraz na opanowanie przez uczniów wiadomości i umiejętności użytecznych w życiu codziennym i pracy zawodowej;
- 6) rozwijać myślenie abstrakcyjne i pojmowanie zasad; wspomagać nabywanie umiejętności poprzez wykorzystanie różnych źródeł informacji.